

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 4 mars 2019

Tid:

kl. 16:00-19:55

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-16

Justerat den 11 mars 2019

Anslaget den 12 mars 2019

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

**§ 1
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 11 mars 2019.

§ 2
Bordläggning av interpellationer
KS 2018/1804**Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna nr 14 och 19 för år 2018 samt nr 1 och 2 för 2019.

§ 3 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Följande interpellationer anmäls:

1. Nr 2019:5 av Jan Valeskog (S) till Daniel Helldén (MP) om ökning av koldioxidutsläppen med minst 6 miljoner ton i Sverige på grund av införande av miljözoner på Hornsgatan. Rotel V
Dnr KS 2019/253
2. Nr 2019:6 från Alexander Lindholm (S) till Karin Ernlund (C) om OPS-lösningar i byggandet av idrott- och simhallar. Rotel VI
Dnr KS 2019/254
3. Nr 2019:8 av Torun Boucher (V) till borgarrådet Jonas Naddebo (C) om trygghetsarbetet på biblioteken. Rotel X
Dnr KS 2019/258
4. Nr 2019:9 av Anna Rantala Bonnier (Fi) till Lotta Edholm (L) gällande stadens skolor och förskolors arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Rotel IV
Dnr KS 2019/303

**§ 4
Ajournering**

Sammanträdet ajourneras och återupptas klockan 17.00.

§ 5 **Frågestund**

Fråga nr 1

Borgarrådet Wanngård (S) ställer en fråga om utbildningar.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 2

Borgarrådet Lindblom (V) ställer en fråga om utbildningar till borgarrådet Helldén (MP). Efter ordningsfråga utgår frågan.

Tina Kratz (V) ställer en fråga om budgetens konsekvenser på barns fritid.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 3

Martin Westmont (SD) ställer en fråga om vad som händer nu när Apples planer i Kungsträdgården inte blir av.

Borgarrådet Larsson (M) svarar på frågan.

Fråga nr 4

Sissela Nordling Blanco (Fi) ställer en fråga om nedläggning av MR-kansliet.

Borgarrådet Luhr (MP) svarar på frågan.

Fråga nr 5

Salar Rashid (S) ställer en fråga om sommarjobb.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 6

Borgarrådet Lindblom (V) ställer en fråga om utbildningar.

Borgarrådet Luhr (MP) svarar på frågan.

Fråga nr 7

Mads Lundgaard (SD) ställer en fråga. SVT visar hur nätverk av tiggare annekterat gatuutrymmet. Är det rimligt att staden betalar för härbergen åt tiggare?

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

Fråga nr 8

Anna Rantala Bonnier (Fi) ställer en fråga om boendeförhållanden för barnfamiljer.

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

**§ 6
Anmälningar****Beslut**

Inga skrivelser finns att anmäla.

**§ 7
Närvaro**

Närvaro antecknas enligt **bilaga 1**.

**§ 8
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 11 mars 2019.

§ 9**Instruktion för kommunstyrelsens råd för Agenda 2030**

KS 2019/147

Beslut

1. Instruktion för kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 fastställs enligt bilaga till utlåtandet.
2. Rådets ledamöter har rätt till sammanträdesarvode enligt Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.
3. Instruktion för kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter (KFS 2015:15) upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller instruktion för kommunstyrelsens råd för Agenda 2030.

I debatten yttrar sig borgarrådet Luhr, Sissela Nordling Blanco, Rikard Warlenius, Christoffer Järkeborn, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Madeleine Fridh Kaharascho, borgarrådet Naddebo, Mariana Moreira Duarte, borgarrådet König Jerlmyr, Anders Lindell, Tobias Johansson, borgarrådet Lindblom och Martin Hansson.

Förslag till beslut

Christoffer Järkeborn (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Rikard Warlenius (V), Salar Rashid (S) och Sissela Nordling Blanco (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 10
Arvodering av förtroendevald
KS 2019/148

Beslut

Arvode ska utges till Rashid Mohammed (V) om 30 procent av helt arvode under perioden 18 februari 2019 till 14 oktober 2022.

Jäv

Rashid Mohammed (V) deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller arvodering av förtroendevald.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 11
Inriktningsbeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) ny- och ombyggnad av Sveaplans grundskola inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde
KS 2018/1276

Beslut

Inriktningen för ny- och ombyggnad av Sveaplans grundskola på fastigheten Cedersdal 5, till en total investeringsutgift om 321 mnkr, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller inriktningsbeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) ny- och ombyggnad av Sveaplans grundskola inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Larsson.

Förslag till beslut

Borgarrådet Larsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12**Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems
nyproduktion av bostäder i del av Västberga 1:1, projekt
Rosenstenen i Solberga**

KS 2018/1806

Beslut

Inriktningen för nybyggnation inom projekt Rosenstenen som omfattar 136 lägenheter, till en total investeringsutgift om 368 mnkr godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder i del av Västberga 1:1, projekt Rosenstenen i Solberga.

I debatten yttrar sig borgarrådet Wedin, Arvand Mirsafian, borgarrådet Valeskog, Björn Ljung och borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 13
**Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders
nyproduktion av bostäder vid Björnmossevägen i
Kälvesta**

KS 2018/1812

Beslut

Inriktningen för nybyggnation vid Björnmossevägen omfattande c:a 224 lägenheter, till en total investeringsutgift om 565 mnkr godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder vid Björnmossevägen i Kälvesta.

I debatten yttrar sig borgarrådet Wedin, Linda Agetoft, Martin Westmont, Elisabet Carlsson, Patrik Silverudd, borgarrådet Valeskog, Ulf Walther och Åsa Odin Ekman.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14
**Programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan
2019**

Rekommendation från Storsthlm
KS 2019/133

Beslut

Uppräkning av programpriser och strukturtillägg 2019 för gymnasieskolan, bilaga 2 och 3 till utlåtandet, godkänns i enlighet med vad som sägs i utlåtandet.

Jäv

Ulla Hamilton (M) deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan 2019.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Avgifter i samband med flyttning, förvaring och återvinning av fordon - beslut om ändring**

Framställan från trafiknämnden

KS 2018/1771

Beslut

1. Avgifter för flyttning, förvaring och återvinning av fordon fastställs enligt bilaga till utlåtandet, i enlighet med trafiknämndens förslag, att gälla från och med den 1 maj 2019.
2. Trafiknämnden medges rätt att besluta om sådana ändringar i avgifterna som betingas av förändring av index i enlighet vad som framgår av utlåtandet.
3. Avgifter för flyttning, förvaring och återvinning av fordon, dnr T2018-03220, upphör därmed att gälla.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller avgifter i samband med flyttning, förvaring och återvinning av fordon - beslut om ändring.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Helldén.

Förslag till beslut

Borgarrådet Helldén (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 16
Nyväckta motioner**

Under tiden 19 februari och 4 mars 2019 väcktes följande motioner:

1. Motion av Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco (båda Fi) om att införa en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck i alla Stockholms skolor.
Dnr 2019/305
2. Motion av Rikard Warlenius och Arvand Mirsafian (båda V) om anläggning för storskalig biokolsproduktion
Dnr 2019/357

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 mars 2019

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande) §§ 6-9		M	18:03	18:04
104	Nasrindotter, Rana (1:e v Ordf) §§ 1-4, 10-16		S	15:58	19:56
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf) § 5		L	16:47	19:56
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:54	19:55
99	Agetoft, Linda		S	16:02	19:56
23	Bjuggren, Emilia	Janlöv, Åsa	S	15:59	19:56
7	Boucher, Torun		V	16:01	19:55
24	Burell, Olle		S	16:04	19:55
91	Byström, Felix	Wiberg, Tove	SD	17:34	19:56
61	Bäck, Lars		V	16:46	19:56
36	Carlsson, Christian		KD	16:17	19:56
72	Cederschiöld, Anna	Elmlund, Annika	M	17:51	19:56
17	Edholm, Lotta		L	18:05	19:56
58	Edlund, Ingela		S	16:00	19:56
60	Edvardsson, Inger		S	16:09	19:56
41	Elfvén, Anne-Lie		L	16:57	19:56
54	Elmgren, Claes		S	17:54	19:56
20	Erlund, Karin	Vesterlund, Johan	C	16:51	19:56
76	Fava, Daniele		L	17:17	19:55
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	17:57	19:56
78	Fors, Emilie		L	17:57	19:55
42	Fälldin, Johan		C	16:34	19:55
77	Gerdes, Hanna		L	17:40	19:56
33	Granswed Baat, Sophia		M	17:52	18:07
25	Gustafsson, Karin		S	16:04	18:06
53	Göransson, Anders		S	16:13	19:55
11	Hamilton, Ulla		M	18:00	19:56
86	Hansson, Martin		MP	17:14	19:55

52	Hansson, Stefan	Carlsson, Elisabet	S	17:59	19:56
94	Hedelin, Joakim		SD	17:06	19:56
73	Hedrup, Tom		M	17:38	19:56
48	Helldén, Daniel		MP	16:00	19:56
71	Hellström, Anette		M	17:29	19:56
95	Herke, Bengt	Lundgaard, Mads	SD	17:03	19:56
14	Hollis, Michaela		KD	18:00	19:56
70	Häggman, Börje		M	17:04	19:55
80	Jacobsson, Kristin		C	16:19	19:56
29	Johansson, Tobias		V	17:50	19:56
13	Järkeborn, Christoffer		M	17:56	19:55
18	Jönsson, Jan		L	16:58	19:55
12	Jönsson, Peter		M	17:56	19:56
30	Kratz, Tina		V	17:50	19:56
6	König Jerlmyr, Anna		M	17:02	19:56
5	Larsson, Joakim		M	17:02	19:56
74	Lennaárd, Fritz		M	17:32	19:55
9	Lindblom, Clara		V	18:04	19:56
84	Lindell, Anders		MP	17:29	19:56
101	Lindholm, Alexander		S	16:02	19:56
45	Lindstål, Fredrik		C	15:58	19:55
16	Ljung, Björn		L	18:03	19:56
64	Ljuslin, Maria		V	17:50	19:56
47	Luhr, Katarina		MP	15:58	19:56
35	Lutz, Kristina		M	16:53	19:56
31	Mattsson Åkerström, Alexandra	Jama, Hassan	V	17:29	19:56
63	Mirsafian, Arvand		V	17:03	19:56
28	Mjörnberg, Robert		V	17:04	19:56
37	Modigh, Sofia		KD	17:43	19:56
82	Mohamed, Ahmed Abdulahi		MP	17:57	19:56
65	Mohammed, Rashid		V	17:02	19:55
19	Naddebo, Jonas		C	15:58	19:56
67	Nilsson, Johan		M	17:39	19:55
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	16:59	19:56
79	Nyberg, Claes		C	16:19	19:56
83	Obermüller, Cecilia		MP	17:28	19:56

59	Odin Ekman, Åsa		S	16:58	19:56
85	Olsson, Elin	Tonell, Lennart	MP	15:59	19:56
68	Paccamonti, Johan		M	17:15	19:55
105	Palm, Lisa	Kaharascho Fridh, Madeleine	FI	17:01	19:56
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	16:11	19:56
51	Rashid, Salar		S	16:04	19:56
62	Rooth, Rose-Marie Gabriella		V	17:51	19:56
26	Räihä, Mirja		S	16:47	19:56
44	Sabet, Banar		C	17:01	19:56
57	Said, Suleiman	Ohlsson, Bengt	S	17:58	19:56
39	Silverudd, Patrik		L	17:41	19:56
100	Sjöbergh, Ulla		S	16:10	19:55
103	Sjölander, Johan		S	17:12	19:56
15	Slottner, Erik		KD	16:04	19:56
40	Smedberg Palmqvist, Isabel		L	17:39	19:56
75	Solberg, Eva		M	16:58	19:56
55	Stavling, Margareta		S	16:01	19:56
27	Stenudd, Sara		V	17:20	19:56
34	Ström, Andrea		M	17:03	19:56
66	Sundin, Bo		M	16:52	19:55
32	Svärd, Lars		M	17:50	19:55
81	Tovatt, Lorentz	Moreira Duarte, Mariana	MP	17:24	19:56
22	Valeskog, Jan		S	17:51	19:55
38	Valier, Mikael		KD	18:02	19:56
46	Vikhe Patil, Nila		MP	17:00	19:56
98	Vikman, Arvid		S	16:41	19:56
89	Wallmark, Peter		SD	15:58	19:55
102	Walther, Ulf		S	17:00	19:56
21	Wanngård, Karin		S	16:00	19:55
8	Warlenius, Rikard		V	17:28	19:56
4	Wedin, Dennis		M	16:00	19:55
88	Westmont, Martin		SD	15:58	19:56
43	Wicklund, Susanne		C	15:58	19:55

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 mars 2019*§ 5 Frågestund**Fråga nr 1. Ombildningar*

Anförande nr 1

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte först fästa viss vikt vid siffran 26. När den tidigare borgerliga majoriteten ombildade 26 000 lägenheter gjorde de det till ett värde av drygt 26 miljarder kronor. Nu planeras en ny ombildningsvåg, där 26 procent av allmännyttans fastighetsbestånd ska ombildas. Det är drygt 26 procent av stockholmarna som delar denna uppfattning.

En fråga som är viktig att få svar på är vilken värdering man kommer att göra när man ska sälja ut stockholmarnas egendomar. Min fråga till finansborgarrådet är: Hur kommer marknadsvärderingen att göras?

Anförande nr 2

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack för frågan! 26 är ett intressant tal; det tycker jag också. Jag brukar påminna om att det är just 26 000 bostäder som har ombildats av socialdemokratiska kollegor i Malmö, Göteborg, Södertälje och många andra socialdemokratiskt styrda kommuner. De förstår det som Socialdemokraterna i den här salen inte förstår, det vill säga att det är ett bra sätt att bryta segregationen att skapa bostadsrätter också i områden som domineras av hyresrätter och allmännytta. Vi behöver erbjuda fler att kunna äga sitt boende också i mer segregerade områden. Det är så vi bryter segregationen, och därför vill vi göra detta framåt.

Det kommer självklart att göras en marknadsmässig värdering utifrån gängse principer. Det handlar om bostäder under ombildning, och då tar man fram ett marknadspris och möjliggör för de boende att köpa sin bostad. Hyresrätterna kommer att finnas kvar. Vi kommer fortsatt att bygga hyresrätter runt om i hela Stockholm, men vi kommer i områden som domineras av hyresrätter och allmännytta att möjliggöra för boende att kunna äga sin bostad. Det blir alltså upp till dem själva om de önskar detta. Vi har inga absoluta tal för hur många som kommer att göra det. Om ingen vill kommer inga bostäder att ombildas; så är det. Detta gäller enbart i 11 av 132 av Stockholms stadsdelar, så det är inte heller omfattande. Det handlar just om utpekade områden som domineras av hyresrätter.

Vi känner oss trygga med det här. Vi vill skapa en blandad stad, och det hade jag hoppats att också Socialdemokraterna hade velat.

Anförande nr 3

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi har förmånen att Stockholm växer. Vi behöver bygga fler bostäder i Stockholm. Om ni skulle vara övertygade om er segregationsteori är frågan varför ni i så fall stoppar hyresrätter i villaområden. Det är planer som var långt framskridna som ni nu har stoppat. Detta handlar de facto om att ni är övertygade om att allmännyttan inte ska göra sig besvär på hyresrättsmarknaden. Jag är övertygad om att vi ska ha en stark allmännytta. Vi ska ha många privata

hyresrätter, och vi ska också ha bostadsrätter. Men detta måste byggas från grunden. Det ni nu tänker göra är att rea ut stockholmarnas egendom, alltså hyresrätter i allmännyttan. Och det är många lägenheter ni tänker ombilda.

Frågan kvarstår: Vad är marknadsvärdet ni kommer att sälja hyresrätterna till?

Anförande nr 4

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Principerna gäller försäljning på en öppen marknad. Det är alltså gängse värderingsprinciper när det handlar om en bostad under omvandling. Det är så man har gjort i Malmö, det är så man har gjort i Göteborg och det är så man har gjort i Södertälje. Men det är viktigt för oss att låta just de boende få möjlighet att köpa. Annars hade man kunnat ta ut det på en marknad och låta vem som helst buda. Men det är inte det vi vill.

Vi vill bryta segregationen genom att möjliggöra för de boende att köpa sin bostad och att äga sitt boende. På så sätt kan man se att det finns människor som långsiktigt kan bo kvar om de får en livsresa. Det ska inte vara så att människor flyttar så fort de får det lite bättre, och så har vi sett att det är i många av de här områdena i dag. I stället kan de stanna kvar i området och bli förebilder för andra, och vi får just den blandade bebyggelse som jag tror att vi alla efterfrågar. Detta är *ett* effektivt sätt att uppnå detta.

Anförande nr 5

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag är för blandade upplåtelseformer. Jag är för att man bygger både bostadsrätter och hyresrätter, en stark allmännytta och privata hyresfastigheter. Det jag motsätter mig i förslaget är att ni tar stockholmarnas egendom – de fastigheter som vi i generationer har byggt för stockholmarna, för inflyttade stockholmarna och för näringslivets möjlighet att rekrytera. Dessa hyresrätter kommer ni att rea ut till stockholmarna eftersom ni uppenbarligen tänker använda er av samma princip som ni gjorde förra mandatperioden ni styrde Stockholm. Det innebär i sin tur att ni kommer att rabattera stockholmarnas egendom till ett fåtal som kanske har möjlighet att köpa. Bostadsrätter ska byggas från grunden som bostadsrätter. Men det gör inte ni, utan ni drar in nybyggnationsplanerna.

Frågan kvarstår: Varför? Och hur ska ni värdera detta?

Anförande nr 6

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det är svårt att förklara det här för någon som uppenbarligen inte vill lyssna. Jag försöker förklara att det är gängse affärsmässighet och en värdering som redan gäller för bostäder under ombildning. Det är så man har gjort i andra kommuner som styrs av socialdemokrater. Den kritik du riktar mot oss, Karin Wanngård, borde du ta också i ditt eget parti eftersom det finns många socialdemokratiskt styrda kommuner som använder just argumentet att detta bryter upp segregationen genom att möjliggöra för fler i områden som domineras av hyresrätter att äga sitt boende.

I fem av dessa elva områden talar vi om att det är över 70 procent allmännyttiga hyresrätter. De kommer alltså att finnas kvar. Vi kommer också att bygga 10 000 klimatsmarta bostäder, både hyresrätter och bostadsrätter. Men det är viktigt att man ser att det finns både bostadsrätter och hyresrätter i segregerade områden. Det skapar

trygghet, det skapar en mer inkluderande stadsmiljö och det skapar också en blandad bebyggelse – någonting vi alla vill komma åt.

Fråga nr 2. Ombildningar (efter ordningsfråga utgår frågan)

Anförande nr 7

Borgarrådet L i n d b l o m (V): I förra veckan kom en undersökning som Sifo har gjort på uppdrag av Hyresgästföreningen Region Stockholm. Den handlar om ombildning av allmännyttiga hyresrätter till bostadsrätter och även om utförsäljningar till privatvärdar. Som Karin nämnde tidigare har förslagen väldigt lågt stöd bland stockholmarna, men kanske särskilt lågt just bland era väljare, Daniel Helldén. När det gäller att ombilda allmännyttans lägenheter i ytterstaden till bostadsrätter tyckte 82 procent av Miljöpartiets väljare att det var en dålig idé. 0 procent tyckte att det var en mycket bra idé. Vad gäller att sälja till privatvärdar var det 91 procent som var emot att sälja och 3 procent för.

Jag undrar lite grann hur du, Daniel, som företrädare för Miljöpartiet ser på de här siffrorna. Med tanke på de utsagor du gjorde före valet är det ganska många i de här elva stadsdelarna som ändå trodde att en röst på Miljöpartiet var en röst mot ombildningar och utförsäljningar och som nu är ganska besvikna. Du har inte heller med dig dina egna väljare i det här förslaget.

Hur ser du på det här?

Ordningsfråga

Anförande nr 8

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tänkte börja med att säga att det är lite förvånande att Clara ställer frågan till mig. Vad jag vet är praxis när man ställer frågor att man ställer de frågor till föredragande borgarråd som de är ansvariga för. Jag är inte ansvarig för ombildningsfrågorna. Dennis är däremot ansvarig för dem, så jag ställer mig lite frågande till detta. Egentligen är det en fråga till presidiet: Ska Clara Lindblom ställa den här frågan till mig här i frågestunden?

Anförande nr 9

O r d f ö r a n d e n : En fråga som handlar om ombildningar kan egentligen handla om många olika saker. Att det var just det här var lite svårt att vara säker på, för det finns många olika vinklingar på det.

Anförande nr 10

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag kan omformulera frågan och säga att det enligt Agenda 2030 finns ett mål om etcetera etcetera och sedan ställa samma fråga.

Anförande nr 11

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är inte ansvarig för den frågan heller.

Anförande nr 12

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Eller så tar vi diskussionen. Jag har ju inte så många tillfällen. Som opposition har jag inte så överdrivet många tillfällen att ställa frågor till er där jag formellt kan fråga hur ni ser på olika saker också som företrädare för

majoriteten. Det blir lite märkligt om jag inte kan ställa den här frågan. Jag frågar ju inte om ditt privatliv; jag frågar hur Miljöpartiet ser på sina väljare.

Anförande nr 13

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag bara undrar vad som är praxis och vad det egentligen är för regler. Om det handlar om Agenda 2030 kan jag mer förstå poängen med frågan, men då är det Katarina Luhr som är ansvarig, och inte jag.

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Är du gruppleddare, eller är det Katarina som är gruppleddare?

Anförande nr 15

O r d f ö r a n d e n : Stopp, stopp! Ni kan inte stå här och ha en privat diskussion.

Anförande nr 16

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu blir det en ordningsfråga. Dennis Wedin frågade ju mig om jag hade läst marxism på universitet, och då var det ingen som sa något. Och då var jag som bekant äldreborgarråd.

Anförande nr 17

O r d f ö r a n d e n : Men det var ändå inte huvudfrågan då.

Anförande nr 18

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vad sa du – en dum-i-huvudet-fråga?

Anförande nr 19

O r d f ö r a n d e n : Nej, jag sa att det ändå inte var huvudfrågan. Om det kommer in i en diskussion ...

Anförande nr 20

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nej, hans huvudfråga var om jag tar avstånd från marxismen här i kväll.

Anförande nr 21

O r d f ö r a n d e n : Men det är inte det frågan handlar om nu.

Anförande nr 22

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nej visst. Men du menar alltså att jag inte får ställa frågor till partiets företrädare om deras politik?

Anförande nr 23

O r d f ö r a n d e n : Om det är inom föredragningsområdet. Jag fick frågan precis nu, så jag var inte alls förberedd på det här. Lappen kom till oss precis nu. Frågeställningen handlar ju om samma sak som den första frågan. Infallsvinkeln är densamma som i den frågan, eller i alla fall väldigt nära. Det är rätt att ...

Anförande nr 24

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Den handlar om en Sifoundersökning och inte om hur man ska värdera en lägenhet. Men jag noterar att Daniel inte vill ta den diskussionen, och jag lämnar en lapp till Katarina i stället.

Anförande nr 25

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du kan ta den i en allmänpolitisk debatt. Men i frågestunden ska frågorna ställas till mig som trafikborgarråd.

Anförande nr 26

O r d f ö r a n d e n : Det är väl bra att tänka på det till nästa gång. Det finns många tillfällen, och det är många som kommer att ställa frågor under den här frågestunden.

Fråga nr 2. Budgetens konsekvenser på barns fritid

Anförande nr 27

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Den blågröna majoriteten i Stockholm har styrt staden i några månader nu. Konsekvenserna av er politik börjar synas tydligt runt om i staden. Stadsdelarna pressas alltmer för att kunna klara av den skattesänkning som den blågröna majoriteten har genomfört. Vi läser i tidningarna i princip varje vecka om nya svårigheter för olika verksamheter. Vi kan se att skattesänkningarna konkret drabbar barn och unga och deras rätt till kultur och fritid. I Hägersten är kulturskolan hotad. I Spånga-Tensta saknar medborgarvärdarna finansiering. I Rågsved är mellanstadieverksamheten nedläggningshotad, och på stadens bibliotek kommer personalstyrkan att minskas.

Min fråga till dig, Anna König Jerlmyr, är om du tycker att nedskärningarna är rimliga. Det är en tydlig politisk prioritering att sätta skattesänkningar före barns och ungas kultur och fritid. Hur ser du, Anna, på konsekvenserna av den skattesänkning du har drivit igenom?

Anförande nr 28

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack för frågan! Vi har haft den här debatten några gånger tidigare, inte just Tina och jag, men ändå. Då har vi framfört att det har skett omfördelningar i stadsdelarnas lokala budgetar. Man har kunnat ta medel från barn och fritid och lagt på IOF. Det är också därför vi har tillfört en stor satsning på stadsdelarnas individ- och familjeomsorg så att de får de medel som faktiskt används. Det är alltså mer av en omfördelning av medlen, och det finns fortfarande en stor frihet för stadsdelarna att kunna fördela medel efter egna prioriteringar och egna behov. Så har också skett.

Jag delar inte bilden av att det på något sätt är stora nedskärningar, utan det är mer en omfördelning av hur medlen faktiskt har använts. Vi har sett tidigare att upp till 40 procent av denna budgetpost har gått till satsningar inom individ- och familjeomsorg. Vi gör det tydligare när det gäller att rikta medlen dit där de sedan tidigare har använts. Jag tycker att det är en rimlig princip. Vi har stora utmaningar i staden när det handlar om barns och ungas uppväxtvillkor, och vi behöver en stark och tillgänglig socialtjänst som kan jobba gentemot unga i riskzon. Det är därför vi har prioriterat individ- och familjeomsorgen när vi har fördelat medlen till stadsdelarna.

Anförande nr 29

T i n a K r a t z (V): I min stadsdel, Skarpnäck, står nu parklekarna obemannade sedan den 15 februari. Det man från den lokala majoritetens sida kommunicerar är att erfarna och fasta medarbetare ska ersättas med ideellt aktiva som vill driva parklekarna med samma öppettider och kvalitet som de har haft tidigare. Det är i alla fall vad man

hävdar, men vi kan redan nu se att man inte kan visa hur detta ska gå till. Man talar mer om att det ska vara öppet för att kunna komma åt cyklar och toaletter. Jag tvivlar på att det kommer att fungera och bli en bra verksamhet.

Det som vi ser som en helt rimlig del av ett välfärdssamhälle verkar ni i majoriteten se som något slags lyx. Men mellanstadieverksamheten i Rågsved är ingen lyx, och bemannade parklekar är ingen lyx. De är i längden en viktig del av det trygghetsskapande förebyggande arbete som ser till att barn och ungdomar inte driver omkring planlöst i centrum och tunnelbana efter skolan. De behöver ha någonstans att gå där det finns vuxna som ser dem.

Anförande nr 30

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det satsas fortfarande stora belopp på barn och unga i stadsdelarna. Just den aktuella parkleken kan jag inte svara för. Men det finns alltid förklaringar bakom olika förändringar. Vid maktskiftet 2014 stängdes den parklek som jag tog min lille son till och där vi var väldigt aktiva. Den stängdes ned därför att man plötsligt inte ville ha fristående aktörer som skulle driva parklekar, utan kommunen skulle driva denna parklek. Det resulterade i att den stängdes, och personalen försvann.

I skiftena kan det också vara så att man kanske vill få in fler aktörer som driver parklekar. Jag vågar inte svara på hur det har varit i det här enskilda fallet. Men vi är alltså öppna för det mer än tidigare, för det finns många krafter som är duktiga på att hantera just parklekar och annat och som också vill vara en del av att utveckla verksamheten. Detta kan alltså vara mot bakgrund av det.

Nu lägger vi som sagt pengarna där de faktiskt används i stadsdelarna, och jag känner mig trygg med det.

Anförande nr 31

T i n a K r a t z (V): Faktum är att vi inte har några öppna bemannade parklekar över huvud taget från att ha haft tre tidigare.

För att avsluta skulle jag bara vilja rikta en uppmaning om att fundera över konsekvenserna som skattesänkningen har fått. Vänsterpartiet i Rågsved var med och samlade in namn mot hotet om att fritidsverksamheten skulle stänga. När vi skulle försöka lämna över listorna till den moderata ordföranden i stadsdelsnämnden ville han först inte ta emot dem, och sedan tog han motvilligt emot dem och sa att Moderaterna lokalt inte heller ville att verksamheten skulle stänga. Faktum är att nedläggningshotet är en direkt konsekvens av den budget som är framlagd här i kommunfullmäktige.

I min stadsdel, Skarpnäck, har vi en miljöpartistisk ordförande som försöker hävda att nedskärningarna inte har med budgeten att göra och att det inte ens är en politisk fråga. Samtidigt kan vi se att det görs nedskärningar. Mindre pengar i stadens budget blir mindre pengar till stadsdelarna, och vi ser att det drabbar barn och unga. Det är ett faktum som jag tycker att alla majoritetens politiker ska ta ansvar för.

Anförande nr 32

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi använder alltså en del av det växande skatteunderlaget till att sänka skatten. Man kan inte säga att allting har med skattesänkningen att göra; det är fel. Skatteintäkterna ökar. Så har vi det sagt.

Vi satsar närmare 100 miljoner på stadsdelarnas individ- och familjeomsorg just därför att den har haft större behov. Pengarna har också flyttats hos stadsdelarna själva. Upp till 40 procent av budgeten har flyttats från barn och fritid till IOF. Därför har det varit viktigt för oss att också vara tydliga med hur vi prioriterar i stadsdelarnas budgetanslag. Det är viktigt att pengarna läggs på IOF. Det är mot bakgrund av det som detta sker. Sedan kan man alltid retoriskt säga att det har med skattesänkningar att göra, men det har det inte i det här fallet. Det är mer en omprioritering av vad pengarna faktiskt används till. Nu är det sagt: Det är en politisk prioritering.

Fråga nr 3. Vad händer nu när Apples planer i Kungsträdgården inte blir av?

Anförande nr 33

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Nu blir det lite mer ordning och reda, när Sverigedemokraterna står i talarstolen under frågestunden.

Apple är väldigt arga på stadens politiker sedan de har fått nej till att bygga en stor elektronikbutik i Kungsträdgården. Det är en byggnation som, om den skulle bli verklighet, på många sätt skulle förstöra miljön i den anrika Kungsträdgården. Det är självklart något som Sverigedemokraterna säger nej till med tanke på att vi är det kulturbevarande partiet.

Nu återstår frågan: Vad händer nu? Det är den fråga jag vill ställa till borgarrådet Joakim Larsson.

Anförande nr 34

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack för frågan! Det är inte riktigt klarlagt vad som kommer att hända, för tomträten köptes av Apple av Stockholms handelskammare, och de hade för avsikt att bygga upp en flagship store. Apple tyckte att butiken skulle vara större än den nuvarande detaljplanen medgav, och därför blev det en diskussion om en förändrad detaljplan. Det pågick ganska många diskussioner under förra mandatperioden, och det slutade med att stadsbyggnadsnämnden skickade tillbaka ärendet. Det skulle då arbetas om efter ett antal riktlinjer under den förra majoriteten.

Under hösten meddelade den nya majoriteten Apple att detaljplanearbetet skulle avslutas. Därmed är det den detaljplan som nu ligger som gäller. Exakt vad som ska hända där inom den rådande detaljplanen vet inte vi ännu. Frågan ligger sålunda i praktiken hos dem som har tomträten i dag, och det är Apple.

Anförande nr 35

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande och Joakim Larsson! Anna König Jerlmyr sa 2015 till Fastighetsvärlden att man kunde tänka sig att köpa tillbaka tomten om man blev erbjuden. Nu är Anna König Jerlmyr finansborgarråd. Hur ligger det till nu? Har ni blivit erbjudna att köpa tillbaka tomten, och kommer ni i så fall att göra det?

Anförande nr 36

Borgarrådet L a r s s o n (M): Först och främst är det viktigt för stockholmarna vad som kommer att hända med Kungsträdgården som helhet. Vad som händer på den här platsen är alldeles för tidigt att säga. För vår del är det viktigt att man försöker se Kungsträdgården i ett större sammanhang och just som en helhet. Vi ska försöka se till, i den mån vi kan påverka detta, att den verksamhet som ligger inom den rådande detaljplanen också i praktiken ger något positivt inslag till Kungsträdgården.

Nu valde man från Apples sida att begära en detaljplaneförändring som innebar att man skulle ha en större del till butiken. Nu blev det inte så, och vi har avslutat det arbetet. Då är det den rådande detaljplanen som gäller. Den bollen ligger hos Apple. Stockholms stad har inget intresse av att köpa tillbaka detta inom den rådande detaljplanen, utan det återstår att se vad Apple vill göra med detta.

Anförande nr 37

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Du talar mycket om en helhet, Joakim Larsson, och vad man har för syn på Kungsträdgården. Jag skulle gärna vilja att du berättar lite om vad Moderaternas syn är på Kungsträdgården. Sverigedemokraterna ser gärna att Kungsträdgården är en öppen och inbjudande plats för stockholmarna. Vi ser kanske just när det handlar om den här tomten att den utvecklas till en restaurangmiljö med en stor uteservering etcetera. Det är vår syn på Kungsträdgården.

Du talar om en helhet, men hur ser helheten ut för er i den blågröna majoriteten?

Anförande nr 38

Borgarrådet L a r s s o n (M): Kungsträdgården är en av stadens viktigaste parker. Det är en park som används inte bara till evenemang och liknande, utan det är också en plats dit många går för att äta lunch och för att använda sig av den vackra miljön som finns där. Men det finns mer att önska i hur staden kan hantera detta. Det gäller bland annat den mycket omtyckta skridskorinken, som innebär att man ställer dit en byggbod för att människor ska byta om till skridskor. Det finns ingen plan för hur det ser ut i praktiken när verksamheten pågår, och det är många som retar sig på att man inte ser till helheten och den vackra Kungsträdgård som ändå finns.

Delar av parken är väldigt välordnade, men det finns en del delar som man behöver jobba med. Det gäller också de aktörer som finns runt parken. På mina återstående fyra sekunders talartid kan jag inte gå igenom allt, men för säkerhets skull tog jag med den motion som jag skrev förra perioden. Jag lämnar den till Martin Westmont, för den kanske kan ge lite inspiration. Varsågod!

Fråga nr 4. Nedläggning av MR-kansliet

Anförande nr 39

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Här står vi nu igen! Jag vill såklart följa upp detta, för vi har ett antal gånger fått höra att arbetet med mänskliga rättigheter inte alls kommer att läggas ned och att allt minsann kommer att rymmas inom Agenda 2030. Men nu när det står klart hur arbetet ska organiseras inom Agenda 2030 är det tydligt att det inte kommer att finnas något kansli för mänskliga rättigheter. De jämställdhetsstrategier och MR-strategier som har funnits har redan slutat.

Min fråga handlar om vem ni har tänkt ska göra jobbet när ni tar bort den kunniga personal som vi har haft och som har haft till uppgift att utbilda tusentals medarbetare i hela staden. Och hur ska ni kunna upprätthålla arbetet för jämställdhet när det inte är någon som ansvarar för det?

Anförande nr 40

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan, Sissela! Nej, det finns inte längre något MR-kansli, och det finns inte heller någon direktör för kansliet kvar. Det har det inte funnits sedan i somras.

Det man kan säga är att arbetet ändå fortgår, för många av dem som har jobbat på MR-kansliet har nu flyttats in i Stadsledningskontorets normala verksamhet. Man kan säga att i arbetet under Agenda 2030-flagg finns det fortfarande tjänster som håller på med klimat, social hållbarhet, antidiskriminering, jämställdhet och nationella minoriteter. Det är inte samma upplägg, utan tanken är att tjänsterna ska integreras på ett bättre sätt så att den grupp som ligger under Agenda 2030 har dessa tjänster, medan ombudspersonerna har flyttats och jobbar direkt under Gillis Hammar.

Anförande nr 41

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ni säger att tjänstemännen finns kvar. Men jag har fått veta att vissa tjänster inte finns kvar. Den jämställdhetsstrategi som har funnits inom staden är borta, och likaså personer som arbetade med att implementera hbtq-diplomeringen. När ni då tar bort de här tjänsterna kvarstår frågan: Vem ska göra jobbet? Ni har nämnt tidigare att vi fortsatt har kvar programmen för lika rättigheter, men de implementerar inte sig själva. När till exempel jämställdhetsprogrammet antogs i kommunfullmäktige var det många förvaltningar som i sina remissvar angav att de såg positivt på programmet men att en förutsättning var att få ta del av utbildningsinsatser. Det är de som nu försvinner.

De kompetenssatsningar som vi gjorde gällde 13 olika förvaltningar och tusentals medarbetare. Detta gjordes av ett kansli som nu är borta. Hur ska arbetet göras nu?

Anförande nr 42

Borgarrådet L u h r (MP): Jag ska inte gå in på personer, för jag kan inte säga om det är en och samma person som jobbar med samma saker eller om det är någon annan. Men som jag just nämnde när det gäller de tjänster som fanns under MR-området finns de kvar på SLK. Vi kommer att kunna titta på om den här gruppen behöver utökas eller omfördelas när vi jobbar vidare. Men alla strategier som vi har tagit fram för mänskliga rättigheter och alla riktlinjer kommer att fortgå och implementeras i stadens verksamhet.

Det som är lite fint med Agenda 2030-arbetet är att vi försöker bygga ett nätverk inom staden med tjänstemän även på lägre nivåer som ska hålla i de olika målen och jobba med dem på ett strategiskt långsiktigt sätt så att vi bygger ett slags nätstruktur inom staden. Det handlar om en tjänstemannaorganisation som ska kunna fånga upp de uppgifter som behöver göras baserat på de strategier vi har.

Anförande nr 43

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Det är tjänster som har försvunnit och som inte har tillsatts. Det är ett problem, och det är bra att ni ska se över det. Jag tror att det behöver fyllas på i så fall.

Jag vill bara säga att jag ser positivt på att staden nu inrättar ett Agenda 2030-råd, men ni måste förstå att det inte är samma sak som MR-rådet och det arbete som MR-kansliet gjorde. Det innebär att staden nu förlorar ett jätteviktigt perspektiv i sitt arbete. Jag vill återge vad de sakkunniga som satt i MR-rådet ansåg. De sa: I en tid då mänskliga rättigheter är under hot runt om i världen, även i Sverige, behöver vi slå vakt om de forum som bidrar till att stärka desamma.

Jag kan inte annat än beklaga att Miljöpartiet har gått Moderaterna till mötes i att avskaffa den enda instans som staden hade för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i staden och att ni har kompromissat bort er politik genom att göra så.

Anförande nr 44

Borgarrådet L u h r (MP): Det är lite roligt, för jag håller verkligen inte med Sissela i det här fallet om att vi har kompromissat bort någon politik. Jag är övertygad om att den struktur vi håller på att bygga nu kommer att genomsyra stadens verksamhet, att knyta ihop tjänstemän på olika sätt och att göra att det blir lättare att implementera de olika globala målen i stadens verksamhet. Där ingår också mänskliga rättigheter som en oerhört stark bas. Här behövs tjänstemän både på Stadsledningskontoret och ute i verksamheten som kan se till att vi genomför detta. Jag tror att den här strukturen kommer att bli väldigt bra.

Fråga nr 5. Sommarjobb

Anförande nr 45

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Den borgerliga majoritetens budget för 2019 innebär en ambitionssänkning gällande antalet planerade sommarjobb inom staden. Detta står klart nu när stadsdelsnämnderna har redovisat sina verksamhetsplaner. Nästan 1 200 färre feriejobb kommer att planeras in i hela staden.

För stadens unga är detta ett hårt slag. För ytterstadens ungdomar är det kanske ännu värre. Sommarjobben är ett viktigt komplement och verktyg för att alla unga i hela staden lättare ska komma in på arbetsmarknaden. Men sommarjobben är också ett viktigt komplement till arbete för att kunna bryta segregation. Det ger oss möjlighet att rusta våra ungdomar ute i ytterstaden inför framtiden med erfarenhet från arbetslivet som de kanske aldrig själva skulle kunna införskaffa.

Därför blir min första fråga: Hur blir det lättare för ungdomar att finna en väg in i arbetslivet nu när ni har gått fram med 1 200 färre feriejobb i hela staden?

Anförande nr 46

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack så mycket för frågan! Målet för antalet sommarjobb är fortsatt 9 000. Det har inte förändrats. Däremot kommer stadsdelarna nu att få en uppmaning att till tertialrapport 1 och i avstämningsärendet öka antalet sommarjobb eftersom det har inrapporterats lite för få

för att vi ska kunna uppnå målet. Det kommer fortsatt att finnas lika många sommarjobb som tidigare år.

Det viktiga för oss är framför allt att sommarjobben är kvalitativa. Kvantitativa mål i all ära, men för mig är det viktigt att de verksamheter som tar emot sommarjobbare också är väl förberedda och att det finns en genomtänkt plan för vad man ska göra på arbetsplatsen. Så får man en realistisk bild av hur det är på en arbetsplats. Hur fungerar ett jobb? Vilka sysslor behöver man göra, vilka rutiner finns och så vidare? Det där har inte alltid fungerat när man har tryckt ut så pass många sommarjobb på en gång. Men vi kommer att lägga större fokus på detta nu så att det blir ännu mer kvalitativa insatser och ett bättre mottagande av de ungdomar som får sommarjobb.

Målet är fortsatt 9 000, och stadsdelarna har en uppgift framåt att kunna inrapportera hur de ska förverkliga det. Det kommer både i avstämningsärendet och i tertialrapporten, där de har uppmanats att öka antalet till tertialrapport 1.

Anförande nr 47

Salar Rashid (S): Det stämmer mycket väl att det är 9 000 som är inriktningsmålet, men det är fortfarande 1 000 färre än det vi lyckades åstadkomma under föregående mandatperiod. Om ni kommer att komplettera gör ni det med ungefär 250 sommarjobb. Vi socialdemokrater budgeterade 14 miljoner mer till sommarjobben eftersom vi vet att de behövs. Vi vet hur viktiga dessa feriejobb är för alla våra unga i den här staden.

Jag tycker fortfarande inte att du har svarat på min första fråga. Men jag kan fortsätta, och ställa min andra fråga: Hur blir det mer trygghet när sommarjobb ersätts med passivitet och häng på stan?

Anförande nr 48

Borgarrådet König Jerlm yr (M): Då fortsätter jag att svara på frågan, det vill säga att målet är oförändrat 9 000. Om man sedan överträffar det är det en annan sak. Men målet är oförändrat jämfört med tidigare år. Målet är alltså 9 000 sommarjobb. Vi kommer att fokusera på att de blir än mer kvalitativa och att alla bolag och verksamheter är väl förberedda på att ta emot ungdomarna. Det är viktigt, för det finns exempel som inte har varit helt lyckade. Då får ungdomarna en felaktig bild av arbetslivet.

Jag tycker egentligen att man borde göra som i Göteborg, där man har en gemensam ingång där också företag får erbjuda sommarjobb, lovjobb och feriejobb. Det tycker jag är jättebra. Det borde vi göra i Stockholm också, men det blir kanske en framtida reform. Då kan man också möjliggöra att företagarna i Stockholm bidrar till att erbjuda praktikplatser, sommarjobb och annat. Det tror jag väldigt mycket på.

Som sagt gör vi också andra saker, som att förbättra företagsklimatet. Det i sig kan leda till att fler unga får sitt första sommarjobb. Parallellt har jag goda förhoppningar om att unga kommer att vara fortsatt sysselsatta även på lov.

Anförande nr 49

Salar Rashid (S): Vi har successivt, år för år, lyckats öka antalet sommarjobb. Det hade varit bra om ni hade kunnat fortsätta på den linjen, för om man tidigare har

lyckats erbjuda 10 000 ungdomar sommarjobb är det en ambitionsminskning om man lägger ett inriktningsmål på 9 000 men samtidigt inte har medel för att kunna finansiera mer. Vi ser det som ett stort problem. Vi tycker att sommarjobben fyller en stor funktion. I politiken talas det ofta om att vi måste sänka trösklarna för att få in unga på arbetsmarknaden. Men vår satsning på sommarjobben har ett motsatt perspektiv: Vi vill öka de ungas förmåga att hoppa.

Därför undrar jag: På vilket sätt kommer ni att kunna bistå med att minska segregationen när ni nu går fram med färre sommarjobb? Det är 600 färre sommarjobb i västerort, och det är 500 färre sommarjobb i innerstaden. På vilket sätt kommer ni att kunna minska segregationen?

Anförande nr 50

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! 9 000 ungdomar kommer fortfarande att få sommarjobb i Stockholm. Det är fantastiskt! Och det finns alltså sommarjobb som inte går via kommunen; jag tror att det ger olyckliga och felaktiga signaler om vi hela tiden, varje sommar, meddelar att jobb bara finns inom Stockholms stad. Vi har massor av småföretagare, men också större företag, i vår stad som behöver extra hjälp under sommaren. Där kan unga få sin första arbetsplats med de erfarenheter som det ger. Vi behöver samarbeta mer med våra företagare. Nu har vi startat en integrationspakt, där vi kommer att jobba med att fler ska ta emot nyanlända. Men vi kan också göra det när det gäller sommarjobb och annat.

9 000 är ingen dålig satsning, och jag är övertygad om att tillsammans med det samarbete som vi har inlett med våra företagare i den här staden kommer många stockholmare att få sommarjobb. Det handlar också om att öppna upp för den arbetsmarknad som finns i Stockholm och som inte består av Stockholms stad.

Fråga nr 6. Ombildningar

Anförande nr 51

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Då kör vi igen, så får vi se om det går bättre den här gången! Det gäller Agenda 2030, delmål 11:1 om att säkra tillgången till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder för alla.

Jag tänkte ta ett exempel från min förort, Hökarängen. Där kostar en trea på Pepparvägen som är byggd på 50-talet ungefär 6 000 kronor utan VLU. Sedan har vi de nybyggda lägenheterna på Lingvägen, där en trea kostar 12 000 kronor. Detta illustrerar lite grann av prisskillnaden mellan gamla och nya lägenheter. Ni har målet i er budget att bygga 400 lägenheter per år med överkomliga hyror samtidigt som ni öppnar upp för ombildning av 5 000. Det är 20 000 som kommer att få erbjudandet att ombilda.

Detta har inte stöd hos era väljare, vilket var det jag hade tänkt fråga er gruppleddare om. 82 procent av era väljare tycker att ombildning är en mycket dålig idé. Det är 0 procent som tycker att det är en bra idé. Den fråga Daniel Helldén fick i valpodden inför valet var om han är för att vi ska ha fler ombildningar, och han svarade nej på den frågan.

Min fråga gällde de personer i de här elva områdena som har röstat på MP. De känner sig nog ganska besvikna nu. Hur ställer ni er till det?

Anförande nr 52

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill bara understryka att jag inte hade fått någon fråga, och jag hade ingen föraning om att jag skulle få en fråga. Jag vill bara säga att man kan ordna det till nästa gång om man tänker ställa en fråga.

När det gäller våra väljare har Miljöpartiet som parti och organisation i Stockholm tagit fram ett bostadspolitiskt program som klubbades för ett och ett halvt år sedan. Det togs fram av vår grupp som jobbar med stadsbyggnad och klubbades sedan av våra medlemmar, som röstade igenom att vi var för försiktiga ombildningar i ytterstaden på grund av att vi vill skapa en bättre blandad stad. Detta är alltså något som är genomröstat av våra medlemmar, och det skulle vara ytterst konstigt om jag eller Daniel skulle gå emot vad våra medlemmar har bestämt på ett medlemsmöte.

Jag kan också lägga till att jag var ute och satt med i bostadspolitiska debatter och berättade att det här var just vad Miljöpartiet hade i sitt bostadspolitiska program före valet.

Anförande nr 53

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Men frågan ställdes apropå Mitt i:s valpodd där Daniel fick frågan: Kan du tänka dig att ombilda fler av allmännyttans hyresrätter? Daniels svar var då nej. Frågan gällde era väljare, som kanske har lyssnat på valpodden. 82 procent tycker att det här är en mycket dålig idé. 0 procent tycker att det är en bra idé.

Min fråga var också kopplad till Agenda 2030, det vill säga hur du ska ersätta den där trean på Pepparvägen för 6 000 kronor när nyproduktionshyrorna i privat byggande i Hökarängen ligger på 12 000 kronor. Återigen: Jag tror inte att detta var något som MP-väljare såg framför sig.

Överlag måste jag säga att jag har suttit i opposition med MP i exploateringsnämnden sedan 2009, och jag tycker att svängningen till mer konservativ stadsbyggnadspolitik som jag har sett hos er de senaste åren är väldigt beklaglig. Jag har jobbat nära många av era företrädare, och nu ser vi snarast att ni stoppar till exempel byggen i villaområden och öppnar upp för ombildning av gamla lägenheter. Det tycker jag är tragiskt.

Anförande nr 54

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tror att våra bostadspolitiska politiker företräder Miljöpartiet på ett bra sätt. Om inte Clara Lindblom är nöjd med vår bostadspolitik tror jag ändå att våra väljare tycker att vi har en bra bostadsbyggandepolitik. Sedan är det ytterst konstigt om 0 procent av våra väljare tycker att det här är en bra politik när det faktiskt är så att våra medlemmar i Stockholm, som förhoppningsvis har röstat på Miljöpartiet, har röstat igenom ett program som säger just det här.

Anförande nr 55

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Detta var en undersökning av Sifo där man ställde frågan till 2 000 personer, vilket är en ganska bra storlek på urval. Om du inte tror på

hur frågan ställdes och så vidare går det att få den via Hyresgästföreningen eller via Sifo. Där visar det sig att något stöd för er politik bland era väljare finns inte, åtminstone enligt den här Sifoundersökningen. 82 procent tycker att ombildningarna är en dålig idé, och 91 procent tycker att utförsäljningen till privata fastighetsägare är en dålig idé.

Återigen: Jag tycker att det är tragiskt att ni öppnar upp för ombildningar av gamla lägenheter med låga hyror och vill bygga 400 nya lägenheter med pressade hyror, vilket är långt färre än dem ni öppnar upp för ombildning av. Samtidigt har ni ett Agenda 2030-råd där man talar om rätt till bostad till en överkomlig hyra. Och samtidigt stoppar ni som sagt byggandet av billiga hyresrätter i djupt segregerade områden, till exempel Ålsten. Jag tycker mig se en svängning i bostadspolitiken från er sida, och ni verkar inte ha stöd för den från era väljare.

Anförande nr 56

Borgarrådet L u h r (MP): Vad gäller vår bostadspolitik tror jag att den har ganska starkt stöd hos våra väljare när det gäller att bygga nytt och de bostadsprojekt som vi företräder och som vi nu driver fram.

Vad gäller Agenda 2030 baseras hela skrivningen om att vi kan tänka oss att ombilda i ytterstaden där det är en hög andel hyresrätter på FN-Habitats olika strategier. De handlar om att inget bostadsområde ska ha mer än 50 procent av en typ av bostad. Vi har lagt nivån högre: att man inte ska gå under 60 procent av hyresrätter någonstans i staden där vi tillåter ombildningar.

Det här är en väldigt konstig fråga, och jag skulle ha uppskattat att få den i förväg. Men jag tror att vi har många som tycker att den bostadspolitik som vi för i dag, med ökat byggande av hyresrätter och andra bostäder, är bra.

Fråga nr 7. SVT visar hur nätverk av tiggare annekterat gatoutrymmet. Är det rimligt att staden betalar för härbärgen åt tiggare?

Anförande nr 57

M a d s L u n d g a a r d (SD): Fru ordförande! Jag hoppas att detta är rätt fråga till rätt borgarråd. I dag och i går kväll kunde vi på SVT se polisen i Stockholm som berättade: Vi har sett hur tiggare i sex eller sju år kommer tillbaka och löser av varandra. De har helt enkelt annekterat platsen i den centrala staden.

Frågan till borgarrådet gäller den infrastruktur som majoriteten i Stockholms stad har byggt för tiggeri i Stockholm, det vill säga övernattningsplatser på härbärgen och möjligheter till dusch, i kombination med den information som kommer fram på SVT i dagarna om att utrymmet i staden ockuperas. Vi har sett hur SVT:s reporter som har wallraffat har blivit bortjagad.

Är det verkligen rätt att satsa miljoner på infrastruktur för tiggeri i Stockholms stad?

Anförande nr 58

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för frågan! Det finns ganska många olika grupper som tigger pengar, och jag tycker verkligen att det är fullt rimligt att staden har härbärgen för de stockholmare som på olika sätt är utsatta för missbruk eller

psykisk sjukdom eller som på annat sätt inte klarar av att ordna tak över huvudet. Jag vet inte om det är så att Sverigedemokraterna inte tycker det.

Anförande nr 59

M a d s L u n d g a a r d (SD): Fru ordförande! Nu blandar borgarrådet ihop äpplen och päron. Det är klart att vi ska ha härbärgen och så vidare, men jag snackar om dessa härbärgen med upp till 30 000 nätter för individer från Rumänien och Bulgarien. Det handlar också om Mellanöstern och Afrika. Vi fick ju en dragning om detta i höstas. Det här är inte utsatta stockholmare; det är andra länders invånare. Det är dem jag talar om. Låt oss hålla isär äpplen och päron här!

Anförande nr 60

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det var ett förtydligande, för så var inte frågan formulerad. Det stämmer att vi erbjuder fem dagars härbärge, och därefter har man två dagar på sig att försöka hitta en annan plats. Tanken är egentligen att man då ska åka hem.

Vi tycker att det är helt rätt att erbjuda denna möjlighet, och det underlättar dessutom till exempel när staden ska genomföra avhysningar. Då kan vi alltid när vi gör det samtidigt hänvisa till dessa härbärgesplatser. Det har varit ett bra sätt för bland annat vårt EU-team att komma i kontakt med flera av de här personerna och att jobba med information till dem om vad som gäller när man är ute på gator och torg och också ge information om möjligheten att åka hem. Härbärgena är alltså väldigt värdefulla.

Anförande nr 61

M a d s L u n d g a a r d (SD): Det argumentet har jag och vi som sitter här i salen hört borgarrådet framföra tidigare. Jag undrar om det är så bra att man kan bo en vecka på ett härbärge för att tigga och sedan åka hem om man kommer från Rumänien eller Bulgarien. Polisen berättar att det är samma människor som kommer tillbaka om och om igen år ut och år in och ockuperar stadens mark. För mig låter borgarrådets beskrivning som en fullständig förklaring av att man har byggt infrastruktur för att detta kan pågå år ut och år in.

Som politiker måste det väl också kännas märkligt att man inte har kontroll över den egna marken i den egna staden. Så skulle jag känna.

Anförande nr 62

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Man får inte ockupera mark. Därför jobbar staden tydligt med att förebygga uppkomst av till exempel illegala bosättningar. Vi jobbar med att se till att folk flyttar på sig och att man åker hem.

Problemet med tiggeri ligger huvudsakligen i hemländerna. Vi jobbar därför dels för att kontakta via vår egen regering, dels med egna kontakter med berörda myndigheter i framför allt Rumänien. Det handlar om att stärka de sociala välfärdssystemen i hemländerna. Där är det viktigt att vi sätter press inom EU. Inte minst mitt parti tycker att det är oerhört viktigt att vi antar den sociala pelaren inom Europa, som handlar just om att regeringarna måste uppfylla vissa grundläggande villkor för sina medborgare.

Fråga nr 8. Boendeförhållanden för barnfamiljer

Anförande nr 63

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Vilken lycka att jag hinner ställa min fråga! Jag skulle vilja fråga Jan Jönsson hur du ser på den granskning som det stod om i DN i dag när det gäller att antalet hemlösa barnfamiljer ökar i Stockholm. Det är inte okänt; det har pågått i flera år. Den senaste dragningen på socialnämnden bekräftar detta, där socialförvaltningen talade om en strukturell hemlöshet. DN skrev att det ofta handlar om barnfamiljer som inte ens kommer in på bostadsmarknaden.

Jag undrar, Jan Jönsson, hur du i din roll som socialborgarråd ser på majoritetens politik att minska hyresrätterna, som just de här barnfamiljerna skulle behöva, i just de områden där hemlösheten bland barnfamiljer växer.

Anförande nr 64

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för denna mycket viktiga fråga! Det är så att de hemlösa barnfamiljer som beskrivs i Dagens Nyheters reportage i dag är hemlösa bland annat på grund av den bostadspolitik som har bedrivits under de fyra tidigare åren. De har inte blivit hemlösa *nu*.

Tyvärr är det här personer som har väldigt svårt att komma in på bostadsmarknaden därför att de också har funnits en väldigt kort tid i Sverige. Då är det andra satsningar som vi behöver göra. En viktig satsning, som faktiskt beslutades om i maj förra året men som vi fullföljer, är de 100 lägenheter som är specialdestinerade till just familjer som har varit långvarigt hemlösa. 64 av lägenheterna är klara i dag, så där har det hunnit flytta in familjer. Vi ska fylla på så att vi har de 100 helst redan till sommaren, men i alla fall innan året är slut, genom SHIS. Det är en insats som når de här familjerna. Sanningen är att de var bostadslösa och hemlösa även under den föregående mandatperioden.

Vad gäller nyanlända familjer till Sverige finns det modulhus och andra lösningar som är under uppbyggnad nu. Det ska göra att man kan hinna samla på sig kötid för att sedan ha en starkare position på bostadsmarknaden.

Nu hann jag inte svara på alla frågor, för du hade så många i ditt första inlägg. Du får väl fylla på så får jag svara sedan.

Anförande nr 65

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag erkänner att vi inte löste hemlösheten bland barnfamiljer under den förra mandatperioden. Det erkänner jag absolut. Men vi påbörjade ett viktigt arbete, och jag är glad att det arbetet finns kvar.

Problemet är att även om ni fortsätter med de här genomgångsbostäderna, som är bra, kommer det inte att lösa situationen för alla de här barnfamiljerna. Ni för också en ytterligare kontraproduktiv politik där ni minskar antalet hyresrätter, särskilt i de områden där bostadslösheten bland barnfamiljer växer. Det kan inte vara målet att SHIS ska lösa hemlösheten bland barnfamiljer. Även om det kan bli nödvändigt för många att gå via SHIS måste målet vara att man ska kunna komma ut i en egen bostad. Och dessa bostäder minskar ni.

Jag vet att Dennis Wedin tänker att alla ska göra en bostadskarriär, och det här är inte den grupp han prioriterar. Men det är en grupp som du behöver prioritera, och jag undrar därför hur du ser på att din politik faktiskt motverkas av dina kollegor.

Anförande nr 66

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vet inte om det är så att den politiken motverkar det som jag vill uppnå. Orsaken till att vi vill ha dessa utbildningar i ett litet urval områden och i en ganska liten del av de befintliga bostadsbestånden handlar om integration, alltså förbättrad integration genom att möjliggöra för mer blandad socioekonomisk befolkning i ett antal områden. Det kan bland annat göras genom att öka andelen bostadsrätter. Det långsiktiga tänket bakom detta är förstås att genom förbättrad integration kommer också fler att få en bättre situation på bostads- och arbetsmarknaden. Det är det som är det viktiga tänket bakom detta.

Lägenheterna försvinner ju inte, utan det är andra som kan ta hand om dem och flytta in i dem.

Anförande nr 67

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det här med ökad integration och minskad segregation är någonting som ni påpekar som ett mantra, Jan Jönsson. Jag hörde Anna König Jerlmyr säga detta också. Mitt problem är att jag inte får ihop hur hemlösa barnfamiljer skulle gagnas. Antalet sådana ökar, och det gäller inte minst nyanlända. Hur skulle deras integration gagnas av att det finns färre bostäder för dem att efterfråga? Det ni gör är att ni minskar antalet hyresrätter i de områden där hemlösheten bland barnfamiljer ökar.

Det kommer inte att lösa sig bara för att ni fortsätter med den politik som vi påbörjade. 100 genomgångsbostäder är bra. Men det kommer inte att lösa detta. Problemet är att det blir ännu svårare efter de här genomgångsbostäderna. Var ska man bo sedan, när ni har minskat möjligheterna att få en billig hyresrätt? Vi vet ju att nyproduktioner är så dyra att de här barnfamiljerna antagligen inte kommer att kunna efterfråga dem. Jag tycker att det blir väldigt märkligt att i samma andetag säga att segregationen ska minska och att man ska göra det svårare för nyanlända barnfamiljer att få bostad. Det är för mig helt obegripligt.

Anförande nr 68

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi gör inte färre bostäder totalt sett. Det kommer att byggas 10 000 nya bostäder vartenda år. Det är också så att vissa av de här omvandlingarna kommer att frigöra resurser som möjliggör ytterligare bostadsinvesteringar. Det är inte så att bara för att man omvandlar ett litet antal hyresrätter försvinner de från den totala bostadsmarknaden, utan det fylls ju på ständigt med nya hyresrätter. Det tror jag är det allra viktigaste för att komma till rätta med hemlösheten bland barnfamiljer, det är framför allt att bygga, bygga, bygga och bygga. Jag har haft lite mejlkorrespondens med Dennis Wedin om det i dag. Han har mycket stora planer, och jag är helt övertygad om att han kommer att lyckas mycket väl med dem under den här mandatperioden.

§ 9 Instruktion för kommunstyrelsens råd för Agenda 2030

Anförande nr 69

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! I dag fattar vi beslut om inrättandet av stadens nya råd för Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. Nu fattar vi beslut om att strukturera och växla upp stadens arbete med agendan, något som vi i Miljöpartiet har längtat efter länge. Äntligen!

De 17 globala mål som tagits fram av FN är viktiga i arbetet med att rädda vår planet, möjliggöra välstånd och säkerställa mänskliga rättigheter för oss alla. Vi är 7 miljarder människor som lever på planeten. För mig är det självklart att vi i Stockholm, huvudstaden i ett av världens rikaste välfärdsländer, måste ta en framåtsyftande ledarroll i arbetet med att nå de globala målen inom Agenda 2030. Det innebär att vi som stad alltid måste ha ett aktivt och spetsigt arbete i frågor kring mänskliga rättigheter, demokrati, miljö och hållbarhetens alla olika dimensioner.

För att arbetet med målen hela tiden ska förflyttas framåt är det viktigt att skapa en struktur som är väl integrerad i stadens organisation och som kan följas upp och bestå över tid. Vi har inte råd med kortsiktiga projekt eller en organisation som ympas vid sidan om. Då finns risken att arbetet nedprioriteras eller stoppas. Det blir helt enkelt för bräckligt. De globala målen är integrerade och odelbara. Det innebär bland annat att ett mål inte kan prioriteras över något annat och att positiva effekter ofta uppnås för flera mål om man uppfyller ett mål.

Med vår nya organisation ska de globala målen genomsyra hela stadens verksamhet, hållas i inom tjänstemannaorganisationen och granskas och stöttas av det nya rådet, som inrättas i dag. Rådet kommer att bestå av 17 ordinarie ledamöter som ska stödja, bevaka, utvärdera och ge råd i stadens arbete med de globala målen. Rådet kommer att bestå av både politiker och opolitiska sakkunniga ledamöter, som nomineras av organisationer inom civilsamhälle, näringsliv och akademi. Tillsammans ska rådet representera en bred sammansättning av kunskaper och erfarenheter inom olika områden relaterade till Agenda 2030. Lika viktigt är det att vi skapar en tjänstemannaorganisation inom staden för att säkerställa att arbetet med de globala målen är långsiktigt integrerat i staden.

Oppositionen har varit ivrig i sin kritik, både här i rådssalen och i skrivningar i kommunstyrelsen. En stor del av kritiken handlar om att MR-rådets arbete nu ersätts med Agenda 2030-rådets. Oppositionen hävdar till exempel att Agenda 2030-rådet inte kan ersätta MR-rådet på grund av att vi inte nämner FN:s rättighetskonventioner i instruktionerna. Man glömmar bort att FN:s rättighetskonventioner inte heller nämndes i instruktionerna för MR-rådet när det inrättades 2015. Jag har sagt det förut i den här rådssalen: Samtliga strategier och styrdokument som tagits fram på MR-området fortsätter att gälla även framöver. De har inte tagits bort, och arbetet fortgår.

Oppositionen hävdar också att ett allmänt råd inte säkerställer kraftfulla åtgärder för klimatet. Det stämmer. Inom staden har vi i dag både ett miljöprogram och en klimatstrategi. Vi har en klimatchef, en miljöförvaltning, en avdelning för klimatanalys och ett energicentrum. Vi har tagit beslut och satt upp mål som innebär kraftfulla åtgärder för klimatet, som till exempel att fasa ut olja och kol, minska trafiken och ta fram en koldioxidbudget. Jag välkomnar att våra tidigare

samarbetspartner vaknat till i klimatfrågan. Det är kul att ni är med i matchen. Men tanken i rådet är att hitta nya vinklar för att kunna förbättra och integrera arbetet ytterligare, inte bara när det gäller klimatet, utan när det gäller alla mål inom agendan.

Vi är den första generation som kan utrota fattigdomen och se till att de mänskliga rättigheterna gäller för alla människor på riktigt. Vi är också den sista generation som kan bekämpa klimatförändringarna. Vi behöver agera nu och tillsammans för att rädda vår planet och vår framtid.

Genom rådet för Agenda 2030 ger vi Stockholm ett verktyg för att bli ledande i arbetet med att uppfylla de globala målen för hållbar utveckling. Min ambition är att Stockholms stad och det nya Agenda 2030-rådet även ska bidra till ökad diskussion och en höjd ambitionsnivå gällande utvecklingen mot en hållbar stad, mänskliga rättigheter och demokrati. Rådet för Agenda 2030 ses som en unik och fantastisk möjlighet för alla oss att ta vårt ansvar och bidra till det gemensamma arbetet med att förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Anförande nr 70

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag blir lite förundrad. Det låter som att du inte har läst instruktionerna för MR-rådet, Katarina Luhr. Du påstår att de inte utgick från FN:s konventioner om mänskliga rättigheter. Det står ju väldigt tydligt i instruktionerna att det är det som är utgångspunkten. Det står däremot inte i Agenda 2030-rådets instruktioner.

Jag tycker också att det är oärligt från er sida att antyda att MR-arbetet tidigare har skett vid sidan av, att det har varit isolerat till ett råd och att det inte har omfattat hela stadens verksamheter, för det är precis vad det har gjort. Det var det som MR-kansliet, som ni nu avskaffar, gjorde. Det såg till att alla våra förvaltningar fick kunskap om barnkonventionen, jämställdhet och hbtq-personers rättigheter. Man jobbade med att utbilda medarbetare i hela staden. Det var tusentals medarbetare som fick kompetensutveckling under vår tid vid makten. Det arbetet kommer nu att stanna av.

Anförande nr 71

B o r g a r r å d e t L u h r (MP): Vi hade den här diskussionen alldeles nyss. Jag är övertygad om att man genom att flytta in själva kansliets verksamhet i stadens ordinarie verksamhet och knyta ihop alla de här funktionerna kommer att få bättre synergieffekter och bättre samarbeten på de olika områden som vi nu måste täcka in. Det innebär att inte bara de på SLK kommer att jobba med dessa projekt; vi kommer att ha massor med olika tjänstemän ute i organisationen som också kommer att jobba vidare med alla de här områdena. Det är jätteviktigt för att integrera allt som behöver göras i det här arbetet.

Anförande nr 72

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Det är svårt att vara emot ett råd som ska stödja stadens arbete rörande 2030 och allt det goda som det innebär. Men samtidigt kan jag inte låta bli att undra varför ni betraktar just Agenda 2030 som så angeläget för Stockholm. Syftet med Agenda 2030 är ju att avskaffa extrem fattigdom och lyfta de minst utvecklade länderna i världen utan att det leder till ökad miljöbelastning. Men som borgarrådet påpekade är Stockholm en av världens rikaste

städer och en stad som har nått förhållandevis långt i det här hållbarhetsarbetet. Flera av målen är inte relevanta för Stockholm, som nr 2, Ingen hunger, eller nr 6, Rent vatten och sanitet. Andra mål hade kunnat vara relevanta, men är så svagt formulerade att de inte innebär någon utmaning för oss, som nr 13, Bekämpa klimatförändringarna. Det återstår såklart mycket att göra vad gäller klimatet, men skrivningarna i Agenda 2030 är så svaga att de inte för det här arbetet framåt för vår del. Ett par mål är dock ganska spetsiga, som nr 10, Minskad ojämlikhet. Där står det till exempel att de fattigaste 40 procenten ska öka sina inkomster mer än genomsnittet. Jag måste säga att jag hittills inte ser några tecken på att de blågröna för en politik för minskad ojämlikhet. Men vi får se. Där kanske rådet kan vara till hjälp. Annars kan jag tycka att det hade varit enklare att bedriva vänsterpolitik om man vill ha jämlikhet.

På det hela taget undrar man ändå stilla: Varför just ett Agenda 2030-råd? Till exempel har riksdagen formulerat 16 miljömål som vi är på väg att missa 14 av. Det hade varit en större utmaning att ansluta Stockholm till dem och försöka leva upp till dem. Eller varför inte ha ett råd för att nå Stockholms egna klimatmål? Där går det inte heller jättebra just nu. Trafiken ökar. Utsläppen från trafiken ökar. Vi är på väg att missa målen för energieffektivisering. Satsningar på förnybar energi lever inte upp till stadens egna målsättningar. Det finns också lite oklarheter nu kring kolkraftens avskaffande 2022. Det här är oroväckande. Därför drev Vänsterpartiet att staden ska inrätta en vetenskaplig klimatpanel, för det verkar faktiskt som att vi behöver lite experthjälp för att nå våra egna mål. Vi ska ju utveckla staden, men på ett hållbart och klimatanpassat sätt, för vi har inte råd att misslyckas. Vi har inte tid att göra fler fel när det gäller klimatet. Vill man bredda det och komplettera med sociala mål, varför då inte också till exempel ta till vara den sociala hållbarhetskommisionens många rekommendationer från förra mandatperioden? Eller varför inte fortsätta det viktiga arbete som MR-rådet har gjort och som har diskuterats mycket? Det tror vi hade varit bättre.

Fortsatt vänsterpolitik, fortsatt MR-råd och en nyinrättad klimatpanel för att verkligen göra Stockholm till ett klimatifredöme – det hade varit grejer det! Men vi får ändå önska Agenda 2030-rådet lycka till. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 73

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Jag hoppas att Rikard Warlenius inte bara önskar lycka till utan också kommer att vara starkt involverad i det här arbetet, för tanken är ju att vi alla ska driva arbetet framåt.

När det gäller stadens hållbarhetsmål: Man säger att Sverige kan bli det välfärdsland och det land i världen som först uppnår alla agendans mål. Klarar inte Sverige det kommer alla andra också att ha svårt att klara det, säger man. Jag tycker att man ska se precis likadant på Stockholm – om Stockholm inte klarar det här, hur ska man då kunna säga att någon annan ska klara det? Det handlar ju om allt hållbarhetsarbete egentligen.

Sedan är jag faktiskt lite förvånad över att Rikard som vänsterpartist hävdar att vi i Stockholm inte behöver jobba med målet Ingen hunger. Det känns inte alls som ett helt irrelevant mål. Jag tror att vi i Stockholm måste visa hur vi har löst frågorna gällande

alla de här målen, som vi ska jobba med ur olika aspekter. Vi måste gå före och visa vägen. Det är superviktigt för Stockholms roll som världsledande hållbar stad.

Anförande nr 74

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det är inte så att jag inte tycker att vi ska försöka nå målen till 2030. Jag säger bara att de är alltför lågt satta för en stad som Stockholm och ett land som Sverige. Det är ju en global kompromissprodukt. I stort sett alla länder i världen har anslutit sig till Agenda 2030. Det är inte så mycket att sikta på för vår del. Vi ligger ju redan i toppen på listan. Ska vi utmanas, gå framåt och nå våra egna mål hade vi kanske behövt en expertpanel. Det är det vi har argumenterat för.

Självklart ska vi inte ha extrem fattigdom i Sverige, men jag tror inte heller att det är alltför många som tjänar under 1,25 dollar per dag eller vad nu målet är. Det är ingen utmaning för Stockholm att försöka nå de målen. Men det vore väldigt tragiskt om vi inte skulle göra det.

Det är detta som är min oro. Jag tror att vi hade kunnat använda de här resurserna bättre genom att verkligen sätta höga mål. Det förtjänar inte minst klimatet i dessa dagar. Det är den stora och akuta utmaningen: att göra en hållbar och rättvis klimatomställning.

Anförande nr 75

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Fru ordförande! I dag inrättar vi ett råd som ska arbeta med Agenda 2030. Rådet kommer att finnas under kommunstyrelsen. Detta var också något vi diskuterade vid budgetfullmäktige. Syftet med rådet är att det ska stödja, bevaka och ge råd i stadens arbete gällande Agenda 2030:s 17 globala mål för hållbar utveckling samt stärka och förbättra stadens arbete när det gäller mänskliga rättigheter, hållbarhet och demokrati.

Jag tycker att det är spännande att vi i dag inrättar det här rådet. Vi ser nu runt om i världen hur städer går före. Städer och många företag ligger i framkant. Precis som Katarina var inne på: Är det någon stad som ska klara det här bör det kunna vara Stockholm. Jag tror också mycket på det upplägg vi har valt, med 17 ledamöter från politiken, civilsamhället, näringslivet och akademien. Det är alltså inte bara ett råd med politiker, utan vi samlar kompetens och politiker i det här rådet. Jag har valt att mest fokusera på hur vi kan bekämpa klimatförändringarna, men rådet tar även som sagt sikte på mänskliga rättigheter, hållbarhet och demokrati.

Som tidigare nämndes står vi inför enorma utmaningar när det gäller att klara klimatförändringarna. Mycket har redan gjorts i Stockholm under lång tid. Vi har också sett hur utsläppen minskat i Stockholm över tid, även om vi behöver göra mer. Stockholm lyfts ofta fram som ett väldigt gott föredöme. Vi har vunnit flera pris bland annat för vårt hållbarhetsarbete. Jag är också stolt över att vi i Stockholm har beslutat att vi ska vara fossilbränslefritt år 2040, medan det nationella målet är 2045.

Jag hoppas och tror att det råd som vi nu inrättar kommer att kunna bidra till en ytterligare höjning av ambitionsnivån och att rådet ska kunna komma med nya idéer men också bidra till att vi får en ännu mer hållbar stad.

Med det skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 76

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag kunde inte riktigt låta bli att ta replik, Christoffer Järkeborn, när du som företrädare för Moderaterna stod här och pratade om vilken fantastisk idé det är med ett råd där det inte bara sitter politiker utan även tjänstemän och representanter från andra organisationer. Under fyra år kunde ni inte sluta håna precis detta med MR-rådet. Er företrädare i MR-rådet hoppade av med förvändningen att det här bara var en diskussionsklubb, eftersom det satt personer från andra organisationer och personer som var representanter för något annat än politiken där. Jag är mycket glad att ni har ändrat er, men jag tycker att det kanske kräver en aning ödmjukhet.

Anförande nr 77

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Det gör mig väldigt glad att Anna är glad.

Anförande nr 78

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Först lite bakgrundshistoria: De mänskliga rättigheterna kom till efter andra världskrigets slut för att något liknande aldrig skulle få ske igen. Det går ut på att stater ska skydda sina invånare och säkra deras rättigheter.

Katarina Luhr sa tidigare att mänskliga rättigheter kommer att vara en bas i arbetet med det nya Agenda 2030-rådet. Men jag undrar faktiskt hur ni ska få ihop det. I er artikel i Dagens Nyheter skriver ni att staden har kommit långt i arbetet med att nå mål 6, Rent vatten och sanitet, samt mål 4, God utbildning för alla. Hade Katarina Luhr haft ett MR-perspektiv hade hon hört de människorötsorganisationer, till exempel Amnesty, som uppmärksammat och kritiserat den bristande tillgången till sanitet och rent vatten för utsatta EU-medborgare i Sverige och Stockholm. Såväl i andra länder som i Sverige är bristande sanitet något som slår särskilt hårt mot just kvinnor och barn. Även målet om en god utbildning för alla brister sett ur ett MR-perspektiv, och även där ser vi hur EU-medborgares barn är undantagna. Det är också någonting som Amnesty riktat kritik mot. Att Katarina Luhr menar att dessa mål uppfylls väl visar att borgarrådet saknar ambitioner att inkludera ett MR-perspektiv i arbetet med Agenda 2030.

När Luhr menar att tjänstemän runt hela staden ska jobba för att de här frågorna ska implementeras undrar jag varför förvaltningarna då inte har fått mer resurser för att utföra arbetet. Ni skär ju faktiskt ned på stadsdelarna. Ni tar bort de pengar som har funnits för att stödja arbetet ute i stadsdelar med demokrati och mänskliga rättigheter och stödja kvinnors och ungas rättigheter. Det är helt enkelt en gåta hur ni ska få ihop er förda politik med Agenda 2030:s mål om mänskliga rättigheter.

Anförande nr 79

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Fullmäktige! Arbetet för en hållbar stad är högt prioriterat. Under föregående mandatperiod var stadens övergripande målsättning ett socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbart Stockholm. Därför är det välkommet att FN:s 17 hållbarhetsmål nu ska få en mer framträdande roll i staden genom ett eget råd under kommunstyrelsen. Dock finns det flera anledningar att höja ett varningens finger vad gäller utformningen av det nya rådet.

För det första är det synd att arbetet för mänskliga rättigheter prioriteras ned. Den blågröna majoritetens linje att MR-rådet finns kvar men i en annan form håller inte. Det vore rakare att erkänna att den nya majoriteten gör andra prioriteringar än den föregående och rakt ut säga att rådet för mänskliga rättigheter läggs ned.

För det andra ser jag med oro på den kraftiga högersväng som vi nu ser i Stockholm. För att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål krävs reella politiska förslag och insatser. Det är politiska beslut som styr de resultat man får, vilket också tydligt framgår i Sveriges nationella handlingsplan för Agenda 2030. Jag är därför djupt oroad över hur den nya majoriteten ska kunna nå målen om exempelvis minskad fattigdom, jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och ökad jämlikhet, när den förda politiken i Stockholm fokuserar på skattesänkningar, nedskärningar och utförsäljningar.

För det tredje vill jag påminna om det arbete för en jämlik och hållbar stad som genomfördes inom ramen för Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Hållbarhetskommisionen gav vetenskapligt underbyggda analyser och förslag på åtgärder för att nå målet om ett hållbart Stockholm. Kommissionens första rapport från 2015, *Skillnadernas Stockholm*, är ett utmärkt dokument för att förstå de skillnader och ojämlika levnadsförhållanden som finns i vår stad. Rapporten bör kunna tjäna som ett underlag och som en utgångspunkt för Agenda 2030:s råd och ta sig an god hälsa, välbefinnande och god utbildning för att exempelvis minska ojämlikheten. Kommissionens slutrapport *Färdplan för ett Stockholm för alla* är ute på remiss, men vi ser fram emot att rapportens slutsatser kommer att komma till användning också inom ramen för stadens arbete med Agenda 2030.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs gemensamma reservation.

Anförande nr 80

Borgarrådet L u h r (MP): Salar Rashid säger att vi inte erkänner att MR-rådet läggs ned. Jag kan säga redan nu att MR-rådet försvinner, men att arbetet med mänskliga rättigheter fortsätter.

Jag skulle också vilja lyfta fram att kommissionens rapporter kommer att användas även i fortsättningen, precis som de strategier och riktlinjer som tagits fram från MR-rådet. Det är ingenting som försvinner, utan arbetet kommer att fortsätta under en annan flagga.

Anförande nr 81

S a l a r R a s h i d (S): Jag tycker att man ska våga stå för sina beslut. Det går inte att både ha kvar kakan och äta den. Det är väl utmärkt att ni fokuserar på hållbarhetsfrågor, Katarina Luhr. Men låtsas inte samtidigt som att ni bibehåller det råd som ni lägger ned! Det är inte samma sak. Jag tycker att ni ska stå för det.

Anförande nr 82

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande! Ledamöter och åhörare! Det är positivt med ett stärkt arbete för Agenda 2030. Det är en gedigen uppsättning målsättningar och förhållningssätt som kan flytta Stockholm ännu längre framåt. Men vi hade såklart gärna också sett att man samtidigt haft kvar rådet för mänskliga rättigheter. Agenda 2030-rådet ersätter inte det här arbetet.

Jag har en farhåga att det fortsatta arbetet med mänskliga rättigheter, tillämpningen av barnkonventionen och stöd och samråd med de nationella minoriteterna ska hamna i skymundan. Det är många mål, och det är ett stort och gediget arbete. Omstruktureringen av hur arbetet ska genomföras kan ju vara bra, men det låter också som att det är mindre resurser, och det är ett väldigt omfattande arbete. Det här gör att jag har farhågor kring hur det ska gå.

Ledamöter i Agenda 2030-delegationen beskriver det här arbetet som samhällsomdanande. Det kan det såklart vara. Men med det sagt känns det märkligt att det i er budget finns ganska lite skrivet om Agenda 2030, både när det gäller resurser och när det gäller målsättningar. Om man ska få igenom en samhällsomdaning behövs det lite tydligare idéer om hur arbetet ska gå till. Det tror jag att rådet kommer att behöva i sina vidare instruktioner för det här arbetet.

För 13:e året i rad krymper friheten i världen, enligt organisationen Freedom House. I detta läge, med ett krympande utrymme för att diskutera mänskliga rättigheter och tillämpa de mänskliga rättigheterna, är det anmärkningsvärt att rådet läggs ned, att vi inte längre kommer att ha ett råd för mänskliga rättigheter. Det finns också ett symbolvärde i att Stockholm har ett råd för mänskliga rättigheter för att visa att vi sätter de här frågorna längst upp på agendan.

Som ni vet – Sissela har nämnt det, och vi har sagt det flera gånger i den här kammaren – har vi gjort jättestora satsningar på utbildning av tjänstepersoner. Vi har också gjort mindre satsningar som ni ibland kanske inte tycker är de bästa, då de inte är en del av allt det integrerade arbetet. Det har handlat om sommarjobb. Det har handlat om att ge unga kunskaper om deras rättigheter och deras möjligheter att i sina stadsdelar lägga fram demokratiförslag som förändrar deras situation och deras egna villkor. Vi har gjort utredningar som handlar om kvinnors makt och inflytande för att visa på vilka problem kvinnor själva ser, för att vi sedan ska kunna sätta rimliga mål och ambitioner för det här arbetet. Nu vet vi inte var den typen av arbete kommer att landa.

Anförande nr 83

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Jag instämmer i att MR-rådet och MR-kansliet har gjort jätteviktiga saker, Madeleine. Men jag ser det som att vi nu tar vidare det här arbetet in i stadens organisation. Jag tror att det kommer att bli bra.

Madeleine pratar också om att rådet kommer att behöva idéer om hur arbetet ska fortskrida. Jag har en del idéer, och andra har en del idéer. Men jag hoppas att det är rådet som nu kommer att berätta hur man tycker att man ska jobba inom de här olika områdena, vilka frågor man ska sätta mer fokus på, vilka frågor som man kan gräva mer i, vilka saker som behöver mer stöd och var man behöver sätta in mer stöd och utbildning. Jag hoppas att rådet kommer att ge råd om hur man ska jobba vidare inom området.

Madeleine lyfte även fram minoritetsfrågan. Jag har ansvar för de nationella minoriteterna inom staden, och det arbetet kommer att fortgå. Jag hoppas att vi kommer att snäppa upp även det arbetet, för det är jätteviktigt nu.

Anförande nr 84

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Det är jättebra att du säger det, Katarina Luhr, för jag tror att det är viktigt. Det är något som vi har arbetat väldigt hårt för under den senaste mandatperioden. Det tar tid att bygga den tillit som krävs. Nu när man ändrar formerna behöver man visa på att angelägenheten i frågorna är lika stor.

Men jag skulle också gärna ha sett att ni hade tagit lite mer inspiration från era nationella kamrater i regeringen, där man faktiskt nu har en utredning om en institution för MR-frågor på remiss. Man sätter de här frågorna högt på agendan nationellt. Jag skulle gärna se att man slog följe och visade att man kan göra detta framgent även i den här kammaren.

Anförande nr 85

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu tar vi steget och jobbar vidare med Agenda 2030 och ett råd för detta. Vi ser det som den naturliga utvecklingen efter arbetet med Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm, ett väldigt viktigt arbete som genomfördes under förra mandatperioden. Jag ger alltså en eloge till tidigare majoritet, som jobbade med Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Vårt grönblå samarbete är precis lika angeläget om att skapa en socialt hållbar stad med minskad segregation. För oss är det viktigt att vi ska kunna jobba vidare med den sociala hållbarheten via Agenda 2030. Givetvis ska vi också inkludera den ekonomiska och den miljömässiga hållbarheten.

Jag förstår att oppositionen sörjer sitt råd för mänskliga rättigheter, framför allt FI, eftersom det var deras kanske största förhandlingsvinst under förra mandatperioden. Men att bredda ”scoopet” och inkludera detta i Agenda 2030-arbetet är för oss helt naturligt. Läser man lite om de globala målen ambitioner kan man se att de 17 globala målen för hållbar utveckling också inkluderar att förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla. Det står även att man ska uppnå jämställdhet, ge egenmakt för alla kvinnor och flickor och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Detta finns alltså med i de här ambitionerna att skapa en bättre värld.

Jag tycker också att oppositionens reservation i kommunstyrelsen har lite av löjets skimmer. Och det blir inte tydligare eller lättare att förstå vad oppositionen egentligen vill när man lyssnar till Vänsterpartiet, som menar att jämställdhet är något som bara Vänsterpartiet kan bedriva politik kring. Jag tolkar den här reservationen lite som att man har samlat ihop alla de olika delarna i oppositionen och försökt få ned någonting om detta. Vill man inte arbeta med Agenda 2030 på kommunal nivå? Först gör man en massa kopplingar mellan målen och vår budget och hävdar att det absolut inte går att göra någonting för att nå de här målen med den budget som vi har. I nästa andetag skriver man att man hälsar rådet välkommet. Det är väldigt förvirrat. Jag förstår att ni menar att Agenda 2030-rådet enligt er mening inte kan ersätta MR-rådet. Men vi ser det här som en möjlighet att bredda ”scoopet” och fortsätta ett väldigt viktigt arbete med social hållbarhet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 86

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att det är intressant att Agenda 2030-rådet får större och större portfölj ju fler personer som går upp i talarstolen. Nu ska det inte bara ersätta MR-rådet utan också den sociala hållbarhetskommisionen.

Det ska bli enormt intressant att se alla de gedigna och långa rapporter som Agenda 2030-rådet kommer att ta fram och som kommer att ersätta den sociala hållbarhetskommisionens jättestora arbete.

Jag tycker att ni måste stå för er politik, Jonas Naddebo. Ni lägger ned MR-rådet. Ni har lagt ned den sociala hållbarhetskommisionen. Att säga något annat är ungefär lika trovärdigt som när du säger att du inte har minskat på kulturbudgeten.

Anförande nr 87

Borgarrådet N a d d e b o (C): Anna Rantala Bonnier! Nu pratar vi om Agenda 2030-rådet. Dessutom har jag aldrig sagt att den kommunala kulturbudgeten inte är minskad. Det har jag hela tiden tillstått. Jag hade hoppats att du hållit dig till ämnet.

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm är klar med sina underlagsrapporter. Jag tror inte att Agenda 2030-rådet ska fortsätta att göra en massa stora forskningsrapporter. Kommissionen har varit bra i och med att vi har skaffat oss ett kunskapsunderlag. Sedan måste man jobba vidare med det som den här kommissionen har kommit fram till. Jag tror att även ni från oppositionen står bakom att det finns en slutrapport från kommissionen. Nu ska vi arbeta med hur vi ska skapa en bättre stad. Det är naturligt att vi gör det och kopplar ihop det med Agenda 2030-rådet.

Anförande nr 88

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Det jag sa var att ni nu också ska ta det här på allvar; även om en del av kraven är ganska urvattnade för Stockholms del finns det andra som är lite krävande för oss, Jonas Naddebo. Dit hör kraven på minskad ojämlikhet. Om ni nu ska ta dem på allvar kan jag bara konstatera att de blågröna i olika konstellationer hittills sedan valet har sänkt skatten för de rika eller planerar att göra det. Man vill avskaffa värnskatten, sänker skatten i staden, vilket mest gynnar höginkomsttagare, och tredubblar RUT-avdragen, som mest går till höginkomsttagare. Ni vill sälja ut hyresrätter i staden, ni minskar satsningar på olika välfärdssektorer och så vidare.

Jag säger inte att det bara är Vänsterpartiet som kan bedriva vänsterpolitik. Det sa jag inte. Men om ni vill minska ojämlikheten kanske ni skulle kolla in vår politik, för kärnan i den är just att minska ojämlikheten.

Anförande nr 89

Borgarrådet N a d d e b o (C): Rikard! När det gäller jämlikhet sa du faktiskt att Vänsterpartiet är det enda parti som kan bedriva den politiken.

Faktum är att vi har samma utmaningar. Vi ser samma utmaningar med att skapa en hållbar stad och minska segregationen. Men vi kanske har andra lösningar, andra sätt att ta oss an detta, än Vänsterpartiets kollektiva lösningar.

Anförande nr 90

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och eventuella tittare! I dag ska vi göra något jag har sett fram emot väldigt länge. Vi ska på allvar börja arbetet med att implementera Agenda 2030-arbetet i alla verksamheter i Stockholms stad. Sverige har som medlemsland i FN förbundit oss alla att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt

och ekonomiskt hållbar värld till 2030. Det är en ambitiös målsättning med än mer ambitiösa delmål. Det är på tiden att vi i Stockholm börjar arbeta mer systematiskt med den beslutade handlingsplanen.

Agenda 2030 innehåller 17 mål och 169 delmål. Det man tydligt kan utläsa är att målen är integrerade och odelbara. Budskapet är därmed väldigt tydligt. För att rädda världen måste alla vara med på taget och dra åt samma håll. För att vi ska kunna uppnå en hållbar värld är det lika viktigt med rent vatten, en bra utbildning för alla, oavsett var i världen man bor, och att alla människor på jorden har en juridisk identitet, vilket är mål 16.9. Jag ser fram emot detta. Vi har en innehållsrik och spännande resa framför oss, men målet är värt det, för visst är det så att vi alla vill uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 91

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Vi har också förbundet oss till ett antal juridiskt bindande konventioner kring mänskliga rättigheter, och de går inte att ersätta med Agenda 2030-rådet. Det som är skillnaden mellan de juridiskt bindande konventionerna och Agenda 2030-resolutionen är att de täcker in både negativa och positiva rättigheter.

Min fråga handlar helt enkelt om hur ni ska se till att Agenda 2030 ersätter det försvaret, Mariana Moreira Duarte. Det är inte bara ett antal mål som ska checkas av på en lista, utan det handlar också om att tillförsäkra varje människa, varje individ, dess grundläggande mänskliga fri- och rättigheter och se till att de inte kränks. Det är ju det här som helt och hållet saknas i ert arbete och som kommer att bli lidande när ni dessutom för en politik som avskaffar de resurser som har funnits till att utföra arbetet med att lyfta mänskliga rättigheter. Som jag sa tidigare är det flera mål som inte är uppfyllda och som inte uppfylls.

Anförande nr 92

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Jag håller med dig, Sissela Nordling Blanco – det finns jättestora utmaningar i Agenda 2030-arbetet. I oktober 2017 kom Statistiska centralbyrån med en rapport som visar på att det finns problem med det intersektionalistiska tänket, alltså arbetet. Men på alla problem finns det lösningar. Någonstans måste man välja att se lösningarna och inte bara problemen, och det är det som vi ska starta igång nu, när vi faktiskt påbörjar det här arbetet.

Anförande nr 93

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Om inte annat så har väl den här debatten visat att det är precis som vanligt när den här majoriteten presenterar sin politik gällande mänskliga rättigheter och jämställdhet. Detta är politik som vi när vi satt i majoritet hade resurser för, som vi budgeterade för och som vi hade personal för. Det är fråga om verksamheter som nu ska sköta sig själva. Agenda 2030-rådet ska ta hand om allt möjligt, allt det som den sociala hållbarhetskommissionen har gjort och allt det som MR-rådet har gjort, men det ska ske utan personal och utan budgetposter. Det ska ske av sig självt. Men det här gör inte sig självt.

Vi tillsatte ett MR-råd med ett MR-kansli, med pengar, med budgetposter, med tydliga satsningar mot våld och förtryck och med utbildningssatsningar för stadens medarbetare. Det handlar om kvinnors organisering. Det handlar om saker som vi vet inte sker av sig själva. Man måste göra politiska prioriteringar och avsätta resurser. Allt ryms inte i ett råd. Det visste vi. Därför fanns det mer än ett råd. MR-rådet gjorde oerhört viktiga saker, och mycket av det som togs fram där omsattes i faktisk verksamhet i faktiska budgetsatsningar som jobbades fram av MR-kansliet. Det här tror ni att ni kan rationalisera bort.

Jag tycker som jag sa tidigare att ni ska stå för den politik ni för. Ni prioriterar ned de här områdena, både genom att ta bort viktiga faktorer för att det här ska bli verklighet och genom att föra en politik som är helt kontraproduktiv vad gäller de här målen. Jag frågade tidigare Jan Jönsson hur han ser på att man gör det mycket svårare för fattiga barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden att få en bostad. Senaste gången jag var på socialnämnden pratade förvaltningen om en strukturell hemlöshet bland barnfamiljer. Ni fortsätter ju att nedmontera de här möjligheterna genom att ombilda hyresrätter i just dessa områden. Det är alltså inte bara så att ni lägger ned det här arbetet – ni för också en politik som är kontraproduktiv.

Anförande nr 94

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Nu har vi återigen hört hur hela MR-arbetet, som var så enormt fulländat förra mandatperioden, har monterats ned. Men då hade i själva verket den här solen onekligen ganska stora fläckar. Vi kan ta exemplet MR-dagarna, som Stockholms stad var med och finansierade med 2 miljoner kronor. De samarrangerades med aktören Ibn-Rushd, en extremistisk och antisemitisk organisation. Det var många organisationer som vände sig emot detta. Där gick 2 miljoner. Ett annat exempel är hur Folkets hus i Rinkeby användes för högerextrema turkiska Grå vargarna, som där hyllade sin ledare. Det finns exempel på exempel. Nu styr vi upp, så att det ska vara fritt från extremism i våra lokaler och vår bidragsgivning. Vi säkerställer att vi står upp för mänskliga rättigheter och står upp för att inga extremistiska organisationer kan hyra sig in i våra lokaler eller få bidrag. Det handlar om att värna mänskliga rättigheter bättre.

Anförande nr 95

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att detta är fantastiskt, Anna König Jerlmyr. Du tillhör ett parti som har hånat MR-rådet i fyra år och sagt att det inte finns någonting som MR-rådet har gjort och att man inte har någon möjlighet att göra någonting. Nu säger ni att MR-rådet till och med var ansvarigt för vilka som fick hyra in sig i Folkets hus i Rinkeby. Det är att tillskriva MR-rådet lite mer makt och resurser än vad det faktiskt hade. Det ska till och med jag erkänna.

Anförande nr 96

A n d e r s L i n d e l l (MP): Fru ordförande! Jag tackar Anna Rantala Bonnier för inlägget. Detta är en viktig diskussion – vilka mål är det vi följer upp, och vilken är Stockholms plats i världen? Men jag tror att det är viktigt att man inte både säger att ett råd inte kan göra allt och säger att MR-rådet kunde göra allt. Vi följer upp de här sakerna på olika sätt. Det som är viktigt är att arbetet fortsätter. Det gjordes inte av ledamöterna i MR-rådet och kommer inte att göras av ledamöterna i Agenda 2030-rådet, utan det görs av våra förvaltningar runt om i staden.

Det som Agenda 2030-rådet verkligen innebär är att vi får en ram för hur vi följer upp det arbete som görs. De målen är totalt globala. Det är en viktig del av världen. Men vi följer också upp dem här i Stockholm själva. Där finns det faktiskt ett helt eget ramverk och ett annat sätt att förstå det. Vi blir bättre på att mäta det arbete som görs. Det tycker jag faller bort lite. Det handlar inte om att skriva att vi ska göra bra saker, för det kan vi göra oavsett vilka konventioner eller processer vi jobbar med globalt. Det handlar om att hitta sätt att mäta och definiera det vi gör. Där ökar vi faktiskt ambitionen just nu.

Anförande nr 97

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Precis – ett råd kan inte göra allting. Det visste vi, Anders Lindell. Därför var också MR-rådets arbete kopplat till ett MR-kansli, där det fanns personal som omsatte MR-rådets arbete i konkreta verksamheter. Det handlade om utbildning av stadens personal, arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och arbete med kvinnors organisering. Det är det här ni tar bort. Det som ni gör är faktiskt praktiskt taget att säga att Agenda 2030-rådet ska göra allting. Det ska till och med ersätta den sociala hållbarhetskommisionens arbete. Jag håller alltså med dig, men det är inte den politiken ni för.

Anförande nr 98

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande, åhörare och mötesdeltagare! Låt mig klargöra att Vänsterpartiet stöder tillkomsten av ett råd för Agenda 2030. Att Stockholm tar steg framåt för sitt arbete med Agenda 2030 är naturligtvis positivt. Men vi stöder inte idén om att låta MR-rådet försvinna. När vi diskuterade frågan i budgetdebatten före jul var majoritetens hållning att MR-frågorna skulle bevakas av Agenda 2030-rådet. Men vi i Vänsterpartiet anser att den samlade förändring som nu görs av stadens samlade MR-arbete kommer att innebära en ambitionssänkning.

Under förra mandatperioden var det få frågor av dem som avhandlades i den här kammaren som gjorde borgerliga företrädare så upprörda som just MR-rådet. Varje problem i staden som uppmärksammades skulle betalas genom att MR-rådet lades ned. När ni sedan får styra skapar ni ett nytt råd med ett ännu bredare ansvarsområde. Logiken är svår att se, när man läser gamla moderata pressmeddelanden om ett akademiskt seminarium där vi politiker träffar experterna för diskussion.

Jag var lite intresserad av att läsa instruktionen, så jag gick igenom den ganska noggrant för att se om ni lyckats konkretisera det här och ge mer pang för pengarna i förhållande till hur MR-rådets instruktioner såg ut. Men det jag ser ganska tydligt är att ”hur:et”, hur man ska jobba, i princip är identiskt, även om ”vad:et” naturligtvis skiljer sig. Då blir det ännu mer intressant när man läser moderata pressmeddelanden: ”Enligt direktiven är MR-rådet ett rådgivande organ, men med väldigt otydlig status. Vem ska vara mottagare av råden? Hur ska råden hanteras?”

Då undrar man ju: Om nu MR-rådet var så dåligt som ni borgerliga företrädare tyckte, varför skrev ni inte om ”hur:et” när ni skulle ta fram den nya instruktionen? I stället får man ett råd med ett ännu bredare uppdrag. Det ska göra allt från att avskaffa hunger till att utnyttja världshaven på ett hållbart sätt.

Jag är lite nyfiken på om till exempel moderater och kristdemokrater ärligt kan gå upp och säga att detta kommer att bli bättre än MR-rådet, att vi kommer att få mer pang för

pengarna. Dessutom är jag lite nyfiken på vad Miljöpartiet fick ge upp för att det här rådet skulle skapas.

Jag vill med detta inlägg yrka bifall till oppositionens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 99

O r d f ö r a n d e n : Den moderat som sa detta i pressmeddelandet var jag. Jag tänker inte ta några repliker i debatten eller på något annat sätt delta i den. Jag tar gärna den här diskussionen i något annat sammanhang, men inte just här.

Anförande nr 100

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Då får jag ta en replik i stället. Det var ju kul.

Det är väldigt roligt att ni är för ett Agenda 2030-råd och tycker att det är viktigt, Tobias Johansson. Men ni är också för ett MR-råd och ett klimatråd. Vi har tittat på hur vi bäst ska styra. Jag har hållit på med klimatfrågan väldigt mycket och gör det fortfarande. Det jag har kommit fram till är att allting hänger ihop. Ska man få saker att fungera måste man knyta ihop allt som händer. Det handlar om jämställdhet, jämlikhet, klimat och vatten – allting hänger ihop hela tiden. Därför tror jag att det är bra att de här olika råden blir ett råd för Agenda 2030 med odelbara mål. Alla mål påverkar varandra, och alla mål måste jobba tillsammans. Jag tycker att det du säger är intressant, men det man måste hålla i huvudet är att allting hänger ihop hela tiden.

Anförande nr 101

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Som sagt stöder vi tillkomsten av ett råd. Men om man ska bevara MR-frågorna samtidigt som man lägger ned MR-rådet och för över detta till Agenda 2030-rådet tror vi att uppdraget kommer att bli för stort. Vi tror också att MR-frågorna kommer att försvinna i mängden. Ser man samlat på hur staden organiseras, hur mycket pengar ni lägger på MR-frågorna, nedläggningen av MR-rådet och så vidare ges en samlad bild av att ambitionsnivån sänks när det gäller MR-frågorna i staden. Det tycker vi är väldigt olyckligt.

Sedan hoppas jag naturligtvis att det Agenda 2030-råd som ni nu skapar ska bli jättebra. Jag har absolut ingen anledning att hoppas att ni ska misslyckas. Men jag tror att det här kommer att vara ett misstag.

Anförande nr 102

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill dels instämna i det som Tobias Johansson nyss sa, dels säga att jag tycker att det är oroväckande att vi redan nu ser att målen och delmålen i agendan tillämpas selektivt, det vill säga när det passar den styrande majoriteten. När det inte passar väljer man att bortse från delmålen. Jag ska ta konkreta exempel.

Delmål 11.1 har varit uppe förut i debatten. Det handlar om att skapa fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder för alla. Vi återkommer till den frågan. Jan Jönsson, Katarina Luhr och Martin Hansson har pratat om att vi ska bygga mer av alla slags bostäder. Förra gången det var debatt om den här frågan sa det att man ska bygga mer av allt. Men återigen: Det finns en strukturell skillnad mellan priset på gamla

lägenheter och priset på nya lägenheter. Jag kan ta Hökarängen som exempel. En trea i 50-talsbeståndet kostar 6 000 kronor, medan en nyproducerad trea byggd av Primula på Lingvägen kostar 12 000 kronor. Ni ersätter äldre lägenheter som har låga hyror med ett fåtal nya lägenheter som har höga hyror. Det kommer på totalen att minska tillgången på hyresrätter med rimliga hyror i den här staden.

Jag skulle också vilja ta exempel gällande UN-Habitats fem principer för en hållbar stadsplanering, som Katarina lyfte fram tidigare. Princip nr 4, som Katarina tog upp, handlar om social blandning. En enskild upplåtelseform ska inte stå för mer än 50 procent av beståndet. Jag vill bara upplysa om att det gäller samtliga stadsdelar. Det gäller inte bara stadsdelar som i dag domineras av allmännyttan. I den här staden har vi 132 stadsdelar. 11 av dem har mer än 60 procent allmännyttan. 17 av dem domineras av villor och radhus. Vissa av områdena har uppemot 90 procent villor och radhus och ingen allmännyttan över huvud taget. Om man hade varit konsekvent i detta, om man på riktigt hade tillämpat Agenda 2030, hade man för det första inte ombildat äldre lägenheter, eftersom det innebär att aktivt minska tillgången på hyresrätter med rimliga hyror, som barnfamiljer i osäkra förhållanden, nyanlända, timvikarier och ensamstående förskollärare har råd att betala. Om man hade varit konsekvent vad gäller bostadssegregationen och den här 50-procentsregeln hade man för det andra tagit fram en handlingsplan för hur vi ska tillskapa hyresrätter i varenda stadsdel som domineras av villor och radhus. Nu gör man ju precis tvärtom. Man stoppar byggandet av billiga hyresrätter i till exempel Ålsten och Stureby.

Ska ni ha ett Agenda 2030-råd får ni vara konsekventa. Ni kan inte bara tillämpa de här principerna när det passar er.

Anförande nr 103

Ordföranden: Den här debatten handlar inte i första hand, i andra hand eller ens i tredje hand om ombildningar.

Anförande nr 104

Martin Hansson (MP): Ordförande! Du får stoppa mig, för jag kommer att prata om detta i min replik. Vi blev apostroferade två gånger av Clara Lindblom angående det här, och då får man väl ta det.

Clara Lindblom! Det handlar väldigt mycket om omfattningen. Återigen: Vi siktar på att bygga 5 000 nya hyresrätter per år. Prognoserna säger att vi kommer att klara det med väldigt god marginal. Det är framför allt när det gäller bostadsrätterna som det finns en risk att det kommer att minska, men hyresrätterna kommer vi att hålla uppe. Vi vet som sagt inte hur många hyresrätter som kommer att ombildas, men prognosen är att det troligen blir väldigt få med våra tuffa riktlinjer. För två mandatperioder sedan fanns något motsvarande, och det fanns nästan inget intresse alls. En rimlig gissning är att det kanske ombildas 200 per år och att 5 000 nya byggs. Vi måste ju se skillnaden här. Med 5 000 nya hyresrätter och kanske 200–300 som ombildas per år är det självklart att hyresrätterna i Stockholm kommer att stärkas.

Anförande nr 105

Borgarrådet Lindblom (V): Martin Hansson! Du har själv sagt att 5 000 hyresrätter kan bli aktuella med de regler som ni har satt upp. Ni har själva satt upp mål om 400 nya hyreslägenheter per år med överkomliga hyror. Återigen: Gå in och

titta på var hyrorna ligger i de gamla bestånden! Det gäller exempelvis Västertorp, Bagarmossen och mitt Hökarängen. Där är det så att en nyproducerad lägenhet är dubbelt så dyr som en gammal. När du har dina ombildningar kanske du hoppas på 200–300, men ni har satt upp de regler ni har satt upp. Ni har öppnat för ombildning av tusentals hyresrätter. Ni ska ersätta dem med många hyresrätter, men de hyresrätterna har högre hyra. Återigen: En trea på Pepparvägen byggd på 50-talet kostar 6 000 kronor. En trea på Lingvägen ett stenkast bort kostar 12 000 kronor. Ombildningen är ett aktivt steg för att minska tillgången på hyresrätter som vanligt folk har råd med.

Vi har problem med bostadsbrist i den här staden. Det vet jag att du också tycker. Ombildningar har med saken att göra, för delmål 11.1 handlar om rätten till en bra bostad till en överkomlig hyra. Ni bedriver en politik som går i rakt motsatt riktning.

Anförande nr 106

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Jag blir faktiskt förundrad över hur majoriteten tycks tro att allting som hände under MR-kansliets och MR-rådets ledning kommer att fortsätta, fast de är avskaffade. Man pratar om hur jämställdhetsarbetet ska fortsätta. Jag vill berätta om några av de satsningar som vi genomförde under vår tid.

Vi satsade på kvinnors organisering. Vi satsade på ungas organisering. Vi satsade på mötesplatser för unga tjejer och hbtq-personer. Det här skedde utifrån de samtal som vi hade med kvinnor i ytterstaden och utifrån dialoger och medborgarsamtal som skedde inom ramen för en utredning om kvinnors makt och inflytande i ytterstaden. Kvinnorna beskrev en tillvaro av isolering och arbetslöshet. De hade behov av mötesplatser. De behövde stöd för att kunna organisera sig och tillvarata sina rättigheter.

Det här var någonting som vi plockade upp. Vi införde ett stöd till kvinnors organisering. Det gick till organisationer som Streetgäris och Asov. De senare jobbar med afrosvenska kvinnor och med att ge stöd till kvinnor som har varit utsatta för sexuella övergrepp och våldtäkt. Det här stödet försvinner nu. Ni skär ned på arbetet för kvinnors och tjejers rättigheter. Satsningen på ungas organisering handlade om att erbjuda tjejer mötesplatser som utgick från deras behov. Det bidrog till att stödja deras organisering. Det fanns i olika delar av staden anställda projektledare som bidrog till att ge tjejer möjlighet att skapa sina egna sammanslutningar. Det dök i alla delar av staden upp nätverk och organisationer, såsom Linje 17-gäris, Formation Järva, Systrar runt hörnet och Arenas tjejgrupp. I hela staden såg vi hur tjejer plötsligt fick möjligheter att organisera sig kring sina rättigheter, kring hur de kunde formulera sina egna problembeskrivningar och sina egna behov och ta makten över sina egna liv.

Det här arbetet läggs nu ned, tillsammans med arbetet med Rättighetsjakten. Katarina Luhr pratar om att arbetet för nationella minoriteter kommer att fortsätta, men det gäller bara en del av det arbetet. Rättighetsjakten har varit en plattform för unga romer och unga samer där man kunnat lyfta fram förslag till staden om hur vi kan säkerställa deras rättigheter i egenskap av nationella minoriteter och urfolk. Det arbetet kommer nu att försvinna.

Jag respekterar att ni har valt en annan riktning än vi, men jag skulle uppskatta om ni kunde sluta låtsas som att ni fortsätter med det arbete som vi påbörjade.

Anförande nr 107

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Allt det du säger, Sissela, var och är superbra. Det är en jättespännande och viktig verksamhet. Det har under de senaste åren skett mycket i Stockholm, och där har du själv och många i denna sal spelat en viktig roll. Men det var ett arbete som mynnade ut i och utvecklades till något som inte var planen från början – det måste du själv medge. Det var något som kom därefter. Det finns ingenting som säger att detta inte kommer att bli det som det resulterar i nu.

Någonstans måste man, som jag sa i mitt första inlägg, se möjligheterna i stället för att varenda gång bara se det negativa. Vem vet vad som kommer att hända? Det kanske faller pladask – vem vet? Det kanske blir en succé – vem vet? Detta är *ett* sätt att organisera sig och jobba på. Man måste våga testa andra arbetsformer.

Anförande nr 108

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag har ingenting emot att ni testat vilka arbetsformer ni vill. Det som jag vänder mig emot är att ni lägger ned ett fungerande arbetssätt som har funnits för mänskliga rättigheter, för jämställdhet och för att stärka kvinnors rättigheter i denna stad. Detta arbete försvinner. Det är ett faktum – det finns inga resurser för det. Ni skär ned på arbetet med stadsdelsmammor, som har jobbat uppsökande mot nyanlända kvinnor för att erbjuda dem ett arbete. Ni lägger ned mötesplatserna för unga tjejer. Ni lägger ned ungas organisering och kvinnors organisering.

Ja, det är svårt att vara positiv och se möjligheterna när resurserna inte finns i er budget.

§ 11 Inriktningsbeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) ny- och ombyggnad av Sveaplans grundskola inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 109

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Det är inte bara bostäder som byggs i staden, utan det krävs också andra typer av fastigheter. I det här fallet är det en ombyggnation av Sveaplans gymnasium, eller Sveaplans grundskola som det nu ska heta. Detta är mycket viktigt i sammanhanget därför att Hagastaden genererar ett större elevunderlag. Inte bara det som pågår i fråga om byggnationer utan även annat kommer att göra att vi behöver fler grundskoleplatser.

Den föreslagna inriktningen måste upp i fullmäktige eftersom investeringen nu visar sig uppgå till mer än de 300 miljoner som vi bestämt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 12 Inriktningsbeslut gällande AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder i del av Västberga 1:1, projekt Rosenstenen i Solberga

Anförande nr 110

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är kul att få gå upp i talarstolen efter att ha blivit refererad till så många gånger hittills.

Det är väldigt glädjande att i dag kunna presentera nya bostadsprojekt i Stockholm. Projektet Rosenstenen innebär nybyggnation av 136 lägenheter i flerbostadshus, så kallade Stockholmshus, vid Folkparksvägen i Solberga. Det är en del av det åtagande som stadens bostadsbolag har att bygga 1 500–2 000 nya allmännyttiga hyresrätter per år. Jag vill passa på att lyfta fram tre delar av projektet som är särskilt intressanta.

För det första byggs projektet utifrån ett helhetsgrepp om Solberga. Staden har initialt undersökt hur Solberga skulle kunna förtätas och var det är lämpligt att bygga nya bostäder. Syftet var att få en överblick och åstadkomma en helhet för utveckling av Solberga med bostäder, grönstruktur och tillgång till service.

Förutom att bygga fler bostäder är målet med en förtätning av området att skapa mer liv och rörelse på Folkparksvägen. När fler människor flyttar in skapas underlag för bättre service och större butiksutbud för hela stadsdelen. Detta kommer projektet att bidra med. Den föreslagna bebyggelsen skapar en naturlig påbyggnad i den befintliga stadsplaneringen och bygger vidare på strukturen i området med förgårdsmark och entré mot gatan.

För det andra är projektet värdeintegrerat i området och skapar en förtätning, som i sin tur ger mer liv och rörelse på Folkparksvägen. När fler människor flyttar in skapas underlag för bättre service och större butiksutbud. Samtidigt kan fler butiker och fler människor i rörelse skapa en ökad känsla av trygghet i området.

För det tredje är det positivt att arbetet med Stockholmshusen fortskrider. Mot bakgrund av den vikande byggkonjunkturen är det viktigt att staden gör sin del för att öka inslaget av industriellt byggande för att få ned produktionskostnaderna och i förlängningen också boendekostnaderna. I det första projektet med Stockholmshusen i Rågsved fick man tyvärr högre hyresnivåer än vad som tidigare utlovats. Jag besökte själv projektet på plats så sent som i fredags. Som bostads- och fastighetsborgarråd kommer jag att göra allt i min makt för att bostadsbolagen ska trimma processen och genomförandet i kommande projekt för att få ned produktionskostnaderna ytterligare.

Sammanfattningsvis är detta ett bra projekt för Stockholm och Solberga, och jag ser fram emot att presentera ytterligare bostadsprojekt som minskar bostadsbristen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 111

A r v a n d M i r s a f i a n (V): Ordförande! Stockholm växer så det knakar, och bostadsbristen är akut. Detta drabbar som vi alla vet framför allt unga och människor med lägre inkomster, som allt oftare får leva i trångboddhet eller till och med flytta till andra kommuner.

För att motverka bostadsbristen drev vi under den förra mandatperioden på för att utveckla konceptet med Stockholmshusen. Att den nuvarande majoriteten, efter att ha stoppat andra bostadsprojekt, nu ändå fullföljer satsningen på Stockholmshusen i Solberga välkomnar vi. Stockholmshusen är det verktyg som vi har som kommun för att pressa hyrorna i nyproduktion samtidigt som vi bibehåller kvaliteten i beståndet. Så kan vi bygga en stad där alla har möjlighet till ett bra boende med rimliga priser.

Men sanningen är att nyproduktion alltid kommer att vara dyrare än det befintliga beståndet. Därför är det viktigt att det förs en politik som värnar om allmännyttan, såväl lokalt som nationellt. Det vi måste göra lokalt är att skydda allmännyttans bestånd samtidigt som vi bygger nya projekt som det i Solberga. Nyproduktion kan inte ersätta det bistånd vi har i dag.

Anförande nr 112

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är positivt att vi förhoppningsvis får ökad enighet kring behovet av fler Stockholmshus, även Stockholmshus med lägre hyror. Det var den förra majoriteten som initierade hela det projektet.

Ett viktigt underlag som saknas och som är sekretessbelagt i ärendet, kanske av naturliga skäl, är värderingsberäkningen i projektet med respektive utan det så kallade investeringsstödet, som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna tog bort i sin budget. Nu får vi förhoppningsvis ett nytt sådant med det regeringsunderlaget. Vi vet inte, men förhoppningsvis. Jag såg att ordföranden för Stockholmshem kommer efter mig, och vi kanske kan få en kommentar om vilken betydelse investeringsstödet skulle få för boendekostnaderna. Vi vet att det tidigare, när det har kunnat användas, har legat på mellan 1 000 och 3 000 kronor per månad, beroende på storlek på lägenhet.

De flesta partier som har varit uppe här har lyft fram boendekostnadernas betydelse och att de bör hållas nere. Det hade varit intressant rent pedagogiskt att få veta vad det investeringsstöd som fanns skulle betyda och hur vi ska slåss för och jobba för att de kommande nästan 4 000 lägenheter som nu finns i pipeline för Stockholmshusen ska få del av det. Vi har haft uppe i tidigare diskussioner hur Stockholms stad ska agera. De som sitter i styrelsen eller borgarrådet Wedin har kanske kunskap om hur stor betydelse stödet skulle ha för lägre hyror i just detta projekt. Uppenbarligen har det funnits beräkningar, även om de är sekretessbelagda. Det vore väldigt intressant att höra.

Det skulle vara ljuv musik, i alla fall i våra öron, att få höra hur vi från Stockholms stad ska jobba för att se till att investeringsstödet kommer tillbaka.

Anförande nr 113

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack för frågan, Jan Valeskog!

Vi har diskuterat frågan om investeringsstödet tidigare. Det har inte kunnat användas i mer än ett fåtal projekt i Stockholms stad, hittills enbart i ett enda projekt i stadens egna bostadsbolag. Det är en dålig träffbild eftersom allmännyttans bostäder går till Bostadsförmedlingen. Ingen kan garantera att de som har störst behov av lägre hyror får dessa lägenheter. Detta är min främsta kritik mot investeringsstödet, som moderat.

Nu kan jag konstatera att vi har en januariöverenskommelse och att det utifrån detta nu utreds på nationell nivå om stödet ska införas på nytt. Som bostads- och fastighetsborgarråd kan jag bara hoppas att träffbilden blir mycket bättre och att stödet, om det införs igen, kommer stockholmarna till del. Vi kan konstatera att det tidigare investeringsstödet inte gjorde det därför att det fortfarande är så dyrt att bygga i Stockholm.

Anförande nr 114

Borgarrådet V a l e s k o g (S): I så fall måste jag nog hävda att borgarrådet inte helt har klart för sig hur stödet fungerade tidigare. Det var villkorat av en hyresnivå på max 1 550 kronor per kvadratmeter – annars fick man det inte.

Även om jag hör att ni också vill ha lägre hyror har vi trots allt en modell här där vi skulle kunna få lägre hyror, även om ni säger att man inte kan peka ut vilka som får bo där. Jag hoppas ändå att ni ser ett egenvärde. Det är ett lite tvetydigt budskap, och det har oroat mig tidigare att ni inte är så himla intresserade av att jobba för att få fram investeringsstödet. Jag hoppas att det finns andra partier i den nya majoriteten som är beredda att jobba för detta. Det är klart att ett system där ett tak sätts för hur hög hyra som får tas ut, nämligen 1 550 kronor per kvadratmeter – i alla fall tidigare – garanterar att detta också blir vad som kommer att läggas ut senare på Bostadsförmedlingen, interna köer eller vad det nu är. Detta är positivt.

Vi har 4 000 bostäder i kö för att få stöd, och det tycker jag att vi ska slåss för.

Anförande nr 115

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill inte kommentera frågor om hyresnivåer och annat här. Det säger sig självt att om man får ett stöd till investeringar på en viss summa, som regleras av att hyran ska bli lägre för att man ska få stödet, kan man inte bryta mot reglerna. Var detta hamnar någonstans vet vi inte ännu. Av det skälet finns det två hyresnivåer redovisade i Stockholmshems styrelsehandlingar, men dessa kan inte återges här in publicum, så att säga. Hyran ska dessutom så småningom förhandlas. Detta är mitt mycket ärliga och uppriktiga svar till Jan Valeskog på frågan.

Det finns ett bekymmer, trots att det är det utmärkta Stockholmshem som står bakom projektet. Det är att helhetsbilden av hur man har använt marken, både här och lite längre bort efter Folkparksvägen i samma delområde av stadsdelen och Solberga, är att det är styckevis och delat. Man har planerat och fått genomförda ett antal hus på några fläckar på olika ställen. Det handlar om att man egentligen borde ha tagit ett annat grepp och gjort helt annorlunda och betydligt mer i området.

Med en mycket effektiv byggplanering och med effektiva byggetableringar hade vi fått ut många fler bostäder av samma insatta investeringsmedel. Detta är tyvärr ett bekymmer som den gångna majoriteten får ta på sig ansvaret för. Man har helt enkelt återigen räknat bostäder men inte tänkt på att man i stället borde bygga mer stad. Det hade varit fullt möjligt i detta område. Där finns jättefina lamellhus – trevåningshus från 50-talet – som hade gått att komplettera med andra hus vid gavlarna och på så sätt bilda i stort sett slutna kvarter. Då hade vi fått fram betydligt fler bostäder, och byggandet i sig hade blivit mycket mer effektivt.

Trots allt är det tre hus i Stockholmshems regi som vi självfallet nu ska genomföra, men vi måste bli bättre på byggplanering och markanvändning i Stockholms stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 116

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag hade inte tänkt gå upp i denna debatt, men nu är det andra gången på två kommunfullmäktige som bostadsborgarrådet Dennis Wedin på olika sätt i förbifarten nämner att lägenheter med lägre hyror ska förmedlas efter inkomst. Då har jag en helt ärlig fråga till dig, Dennis. Jag har uppfattat att vi i denna sal har haft en ganska stor samsyn kring att vi inte ska ha social housing i Stockholm utan en generell bostadspolitik. Du pratar om att lägre hyror ska förmedlas efter inkomst. Du kritiserade nyss investeringsstödet och att det inte var tillräckligt riktat på den punkten. Är du för social housing? Representerar du dig själv då, eller är det hela majoriteten? Och kan vi vänta oss några konkreta förslag vad gäller till exempel förändring av förmedlingsreglerna som går åt det hållet?

I resten av Europa tittar man just nu på hur man kan lämna social housing för att mer gå mot affordable housing, alltså det man brukar kalla överkomliga hyror, därför att man ser stora brister i systemet med social housing. Detta är inte något retoriskt eller så, utan jag bara undrar på riktigt därför att det nu var andra gången det kom sådant från dig. Jag vill bara ha ett klargörande, om det går.

Anförande nr 117

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är en tydlig förvanskning som Clara Lindblom kommer med utifrån det jag sagt. Tonen var bra i debatten fram till det inlägget.

Det jag specificerar är min kritik mot att det investeringsstöd som funnits på nationell nivå inte är ett verktyg som kan säkerställa att det, om vi möjliggör för lägre hyror, är just de inkomstgrupper som vi vill se som får tillgång till dessa bostäder. Jag skulle gärna ha en givande diskussion med dig om den punkten, Clara, men nu gör du detta till en fråga om att jag i stället skulle vilja ha social housing. Det är alltså inte fallet, vare sig för Moderaterna eller för den grönbå majoriteten i Stockholm.

Det som vi jobbar för nu är att få ned boendekostnaderna brett. Vi fortsätter också med Stockholmshusen och vill trimma det projektet för att få ned hyrorna. Det är ett tydligt besked från vårt håll.

Anförande nr 118

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Om vi ska ha en konstruktiv och bra diskussion måste ...

(Borgarrådet W e d i n (M): Hur har du stått för det i kväll, kan du berätta det?)

Det var en ärlig fråga, eftersom du sa två saker som jag uppfattade som att bostäder ska förmedlas efter inkomst. Då ville jag ställa en kontrollfråga. Det måste ju vara möjligt för dig som borgarråd att faktiskt svara på frågor.

(Borgarrådet W e d i n (M): Det gjorde jag.)

Detta är inte en debatt på gymnasiet. Du är inte Muf, och jag är inte Ung Vänster. Vi är två vuxna människor, och vi måste kunna ha en ordentlig diskussion. Jag ställde en fråga: När du är inne på att förmedla efter inkomst, tolkar jag dig rätt att det kommer förslag då? Jag sa flera gånger att det var en ärlig och inte en retorisk fråga. Och nu gör du olika typer av miner. Du gynnar inte debatten, Dennis.

Det var en ärlig, konkret fråga, och jag tar ditt svar som att du inte är för social housing och att du inte kommer att förmedla efter inkomst. Det var bara det jag frågade om. Lite schysstare ton, tack!

Anförande nr 119

Borgarrådet W e d i n (M): Jag har en ordningsfråga. Det påstås att jag gör grimaser, men det stämmer inte. Tonen har varit bedrövlig under hela debatten, ända fram till i dag. Jag tycker att det är helt absurt.

Anförande nr 120

O r d f ö r a n d e n : Det var ingen ordningsfråga beviljad här, Dennis.

§ 13 Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder vid Björnmossevägen i Kälvesta

Anförande nr 121

Borgarrådet *W e d i n* (M): Detta ärende gäller Svenska Bostäders projekt vid Björnmossevägen i Kälvesta, där det inom ramen för Stockholmshusen föreslås 224 nya lägenheter till en kostnad av 368 miljoner kronor.

Björnmossevägen är utpekad i Stockholms stads översiktsplan som en stadsgata av lokal karaktär, vilket innebär att ny blandad bebyggelse, givet att den genomförs på ett ändamålsenligt sätt, kan prövas längs gatans sträckning. Om den genomförs på så sätt kan den bidra till att öka utbudet av service och liv på Björnmossevägen samtidigt som den smälter in i närliggande stadsplanering.

I dag finns det inte en enda hyresrätt i flerbostadshus i Kälvesta. Detta projekt är därför extra viktigt, eftersom det bidrar till en blandad bebyggelse, vilket ger människor möjlighet att bo kvar i sin stadsdel även om de av olika skäl inte kan eller vill bo kvar i villa eller radhus. Detta innebär även ett viktigt tillskott av bostäder på Stockholms bostadsmarknad, där det i dag råder akut bostadsbrist. Vi har varit tydliga med att Stockholm ska vara en blandad stad, och vi är övertygade om att detta kan bidra till en sådan stadsutveckling.

När det gäller detta specifika projekt har vi kontinuerligt framfört anmärkningar vad gäller omfattning, form och gestaltning, och det är viktigt att de kommande bostadshusen tar stor hänsyn till omgivningen. Det kommer att krävas att staden fortsätter att bearbeta utformning och höjder så att man tar stor hänsyn till den omgivande miljös karaktär. Vi vill att detta bearbetas rejält och att man funderar på både gestaltningen och volymen så att man tar större hänsyn till omgivningen än vad man hittills har gjort.

Med detta sagt handlar det ärende som vi beslutar om i dag varken om struktur eller gestaltning. Det är en fråga som kommer att fortsätta att behandlas inom ramen för planprocessen. Vår uttalade ambition är dock att det både kan tillgodose stadens byggnation och se till att projektet byggs på ett sätt som gör att det på ett bra sätt passar in i Kälvesta. I bostadsbristens Stockholm är detta bostäder som behövs, och vi är säkra på att vi kan hitta en lösning där både byggbehovet och varsamheten mot närmiljön kan tillgodoses.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 122

L i n d a A g e t o f t (S): Ordförande, fullmäktige! När jag flyttade till Stockholm för några år sedan hade jag just avslutat mina studier uppe i Umeå. Min största farhåga när jag skulle ta steget att flytta till staden var inte om jag skulle kunna få ett kvalificerat första jobb efter min examen. Det var inte om jag skulle hitta nya vänner i staden. Det var heller inte om jag skulle trivas. Den överlägset största frågan och oron då var om jag över huvud taget skulle hitta någonstans att bo när jag flyttade till Stockholm. Detta är en erfarenhet som jag delar med många andra som vill flytta till staden för att jobba eller studera. Denna erfarenhet delar jag dessutom med många av de unga i Stockholm som vill lämna sitt föräldrahem men bo kvar i staden.

Vi socialdemokrater vet att fler bostäder är centralt för Stockholms utveckling, och därför ökade vi kraftigt bostadsbyggandet under den förra mandatperioden. Vi hade tuffa och ambitiösa mål om att minst hälften av det vi byggde skulle vara hyresrätter. Som en del i detta arbete påbörjade vi också det viktiga arbetet med att utveckla Stockholmshusen, som vi pratar om i dag. Det handlar om billigare bostäder som vanligt folk ska ha råd att bo i.

Som ni vid det här laget känner sker detta till genom att man har effektiviserat processen från plan till byggprocess för att kunna ta fram dessa hyresrätter med billig hyra. Utgångspunkten var att uppfylla kraven för det statliga investeringsstödet och få ännu lägre hyror. Nu är det ungefär 4 000 bostäder som ligger i pipeline. Vi är såklart jätteglada att se att projektet i Kälvesta, såväl som det projekt i Solberga som vi pratade om tidigare, föreslås löpa vidare. Det gläder oss särskilt med tanke på att två projekt och över 150 hyresrätter redan har stoppats. Varje tillskott av hyresrätter med rimliga hyror i denna stad bidrar med ett jättestort värde både för Stockholm och för stockholmarna.

Mot denna bakgrund tycker jag att det är extra anmärkningsvärt att Sverigedemokraterna har valt att reservera sig mot beslutet. Vanligt folk i vår stad behöver bostäder med rimliga hyror, och vi ser att detta är en plats som lämpar sig jättebra för att bygga dessa former av bostäder. Men detta vill Sverigedemokraterna helst sätta stopp för.

Anförande nr 123

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Visst ska vi bygga fler bostäder, men det handlar också om att se till att de som bor i staden trivs och mår bra. Detta projekt kan sägas ha brister just i hur man ser på de människor som bor i området. Man har inte direkt tagit hänsyn till de människor som bor där, utan man smäller upp bygget mitt i ett harmoniskt, trevligt och bra bostadsområde. Det är en politik som Sverigedemokraterna inte ställer upp på.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt om vi ser på denna sida. Vi har i dag majoritet, skulle jag vilja säga, för att bygga stad, det vill säga bygga nya stads kvarter. Det är ju så vi löser bostadsbristen. Trots det fortsätter denna sida med att slå in husbyggen i befintliga bostadsområden, och detta tycker jag är väldigt märkligt. Man går till val på en politik men driver något annat sedan när man har kommit till makten.

Vi har poängterat något i vår reservation, och det är att det finns ett närliggande industriområde i Kälvesta som vi tycker att man ska exploatera och bygga nya bostäder i. Trots detta går man vidare med något helt annat, nämligen att bygga bostäder i ett fungerande och bra område. Man tar inte hänsyn till vad de boende säger, utan man kliver på människor, deras närmiljö och deras trivsel. Detta är något som Sverigedemokraterna säger nej till.

Vi ska ha klart för oss att det finns ett parti som har en annan syn på bostadsbyggande. Som jag har lyft fram förut: Om vi vill göra något åt den bostadsbrist vi ser ska vi bygga nya stads kvarter och nya bostadsområden. Vi ska sluta upp med att förtäta befintliga områden där människor trivs och mår bra.

Jag stannar där. Med detta sagt yrkar jag på Sverigedemokraternas avslagsyrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Du pratade om att man inte ska slå in bostadsbyggen i befintliga bostadsområden, Martin Westmont, därför att de är välfungerande och människor trivs. Men var ska man annars bygga, om man inte bygger i redan befintliga bostadsområden? Menar du att man ska skapa nya bostadsområden för vissa människor som bor i vissa boenden men att man ska bevara homogent dem som redan bor? Jag skulle vilja veta hur du tänker.

Det är sant att de som bor i Kälvesta i dag trivs. Jag är från Hässelby-Vällingby själv. Då är det väl fantastiskt om fler får komma till ett välfungerande område och också trivas.

Anförande nr 125

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Så här ligger det till: Om vi vill göra något åt den bostadsbrist som råder löser vi inte det genom att trycka in vissa bostadshus i befintliga bostadsområden, det vill säga att man bygger i parker och i gröna kilar i bostadsområden som byggdes en gång i tiden och ansågs vara klara och där människor skulle få bygga en framtid, utan vi måste se på annan byggbar mark och bygga nya stads kvarter där – bygga stad, helt enkelt.

Som jag påpekade har vi i dag majoritet för en sådan politik, men trots detta fortsätter den blågröna majoriteten på den rödgrönrosa inslagna vägen, där man tar stockholmarnas parker och andra grönområden för att bygga nya bostäder. Detta är en politik som i alla fall Sverigedemokraterna inte ställer upp på.

Anförande nr 126

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Jag ska fatta mig kort. Detta är inte ett optimalt ärende. Vi har tidigare varit kritiska till en planerad nyproduktion vars höjd och struktur inte tillräckligt anpassats till kringliggande bebyggelse. Samtidigt kan vi konstatera att inriktningsbeslutet inte behandlar gestaltningen, utan det är en fråga som kommer upp i den pågående planprocessen.

Vi liberaler vill understryka vikten av att projektet framöver tar stor hänsyn till omgivningen och dess karaktär, något jag vet att man värnar särskilt om i stadsdelsnämnden. Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 127

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Före valet gick Liberalerna, Kristdemokraterna och Moderaterna ut på stormöten och sa absolut nej till att bygga i området. Jag har framför mig en enkät som jag har skrivit av. Där finns en fråga till alla partier från dem som organiserade motståndet: Fullföljer ditt parti planerna på exploatering av 350–400 nya bostäder på Björnmossevägen? Där säger Liberalerna tydligt nej och vill inte ha några stadsmässiga lösningar eller annat, och det var de inte ensamma om.

I ärendet har vi ändå 220 lägenheter. BTH Bostad har 170 lägenheter enligt markanvisningen. Då är frågan: Hur många bostäder kan ni tänka er? Ni svarade som

sagt direkt nej på frågan som gällde 350–400. Jag är bara glad om ni har ändrat er, men jag undrar hur ni resonerar. Är det före och efter valet som gäller?

Anförande nr 128

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Först och främst: Om det du sa stämmer handlade det om 350–400. Det är det ju inte i detta förslag, eller?

(Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jo, om man räknar med BTH.)

Okej. Men vi tror inte att det finns utrymme för det, kan jag säga här på stående fot. Men detta får man se i den fortsatta planprocessen. På rak arm kan vi inte se att det gör det, men detta får som sagt den fortsatta planprocessen hantera.

Anförande nr 129

O r d f ö r a n d e n : Jag vet att det är otroligt frestande att prata *med* varandra, men sådana debattregler har vi inte. Ni får vara vänliga att hålla er till dem.

Anförande nr 130

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Först hörde vi Sverigedemokraterna berätta om att man nu ska bygga mitt i ett harmoniskt, trevligt bostadsområde, utan att till exempel diskutera med grannarna. Om vi kikar på skisserna på s. 7 i det som är utskickat till fullmäktige ser vi att bostäderna löper längs en gata på utsidan av området, inte *mitt i* det harmoniska området. Vad jag förstår har det också hållits ett samråd med grannarna för bara några veckor sedan, apropå att man inte har hört grannarna eller pratat med dem.

Detta kan ni inte dribbla bort, sverigedemokrater. Ni är motståndare till att det byggs billiga hyresrätter intill villaområdena. Ni är inte ett parti för vanliga stockholmare, och det ska vi berätta 2022.

Nu fick jag applåder från min sida, men de kommer nog att bli lite sura på mig nu då jag ska ge er andra en liten eloge. Jag tycker att det är ett glädjande besked att även det grönbå styret ställer sig bakom ett sådant här projekt med blandad bebyggelse. Det är bostäder där alla stockholmare har råd att bo, i ett och samma område.

Ibland har jag oroat mig över att det finns ett ideologiskt motstånd mot Stockholmshusen hos den nyliberala sidan i fullmäktige. Jag som är sosse ser att det finns ett värde i offentligägd allmännytta som kan pressa hyrorna och delta i samhällsutvecklingen. Jag tror att vi genom det offentliga ägandeskapet får fler verktyg att jobba med för att bland annat investera i våra bostadsområden och i tryggheten där. Det är därför allmännyttan, som bygger Stockholmshusen, är så viktig. Den har tagit ett ansvar i områden som Östberga och Järva.

Jag tycker också att allmännyttan, som bygger Stockholmshusen, är viktig för att skapa en bra konkurrens på det som annars är en väldigt osund bostadsmarknad. Utbud och efterfrågan möts inte på sådant sätt att hyresregleringen kan släppas fri i Stockholm. Där kommer Stockholmshusen in, och projekt som Kälvesta blir viktiga. Det finns tusenlappar kvar att pressa ned hyresnivån med, men med sin något lägre hyra blir Stockholmshusen viktiga. De blir kanske ännu viktigare om man dessutom vill sälja ut de redan befintliga hyreshusen med låga hyror.

Avslutningsvis ska jag ställa en fråga till dig, Dennis, som är bostadsborgarråd. Jag blir orolig över att det grönbå styret inte kommunicerar lika många Stockholmshus som vi gjorde. Jag vill passa på att fråga dig: Hur ser det ut? Tänker ni initiera fler projekt med förtätningar i villaområden, som i Kälvesta, till exempel?

Anförande nr 131

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Förlåt, jag uppfattade inte riktigt det sista i frågan. Men som övergripande svar om Stockholmshusen har vi gett beskedet att de projekt som är igång är igång och att vi kollar på att fortsätta och få fram ytterligare projekt runt om i Stockholm. Detta är något som vi tror på starkt.

Utöver Stockholmshusen har vi som övergripande mål att få ned boendekostnaderna och produktionskostnaderna när vi bygger generellt. Detta är också viktigt att säga. Vi har vårt produktionsmål 1 500–2 000 bostäder per år för allmännyttan, som vi avser att hålla. Man får konstatera att ni hade svårt att hålla produktionsmålen under den senaste mandatperioden. Vi tror på allmännyttan, och vi tror på Stockholmshusen.

Anförande nr 132

U l f W a l t h e r (S): Tack, Dennis! Det var ett litet svar ändå. Det låter som att ni tänker bygga Stockholmshus. Jag hoppas att ni har en hög ambitionsnivå för dem och att ni tänker satsa på att bygga lika många som vi, också i områden som Kälvesta, i utkanten av villaområden, till exempel. Jag vet inte om du svarade ja på den frågan, men det är i alla fall min förhoppning. Jag kommer att hålla ett öga på detta.

Du behöver inte älska att äga tillsammans, Dennis, som jag gör. Men man kan ändå ha tänket att alla stockholmare ska ha råd att bo i Stockholm. Det har varit några utmaningar här i talarstolen under de månader som jag har varit med. Som bolagsägare, som vi är som företrädare för stockholmarna, har vi möjlighet att ge vår allmännytta i uppdrag att försöka bygga billigt och hålla lägre hyresnivåer.

Jag påstår att det inte riktigt går att ställa samma krav på privata fastighetsägare, till exempel vid markupplåtelse. Om jag har fel hoppas jag och ser fram emot att fler privatvärdar bygger lika billigt som Stockholmshusen. Om jag har fel hoppas jag tvärtom, att ni tar ett djupt andetag och ser till att det byggs fler Stockholmshus för stockholmare så att vi har råd att bo billigt.

Anförande nr 133

Borgarrådet V a l e s k o g (S): För att vara tydlig om markanvisningen 2017 var det 220 bostäder på Björnmossevägen till Svenska Bostäder och 170 till BTH Bostad, varav 150 bostadsrätter och 20 radhus. Det blir 390, vilket är precis vad som åsyftades när motståndsgruppen hade sitt stormöte där Kristdemokraterna, Liberalerna och Moderaterna sa att de absolut inte skulle bygga i området. SD säger alltid nej till allting i populismens namn, så dem behöver jag kanske inte räkna med.

Frågan i den enkät som skickades ut inför valet löd alltså så här: Fullföljer ditt parti planerna på exploatering av 350–400 nya bostäder på Björnmossevägen? På detta svarade Moderaterna: Förhoppningsvis inte, vi tyckte att förslaget om 60 radhus passade in i området. Moderaterna sa också nej till stadslösningar av olika slag. Vi vet sig att moderaterna här i salen är världsmästare på att bryta vallöften, och detta är bara ett i raden. Jag tycker att det är bra att ni bryter era vallöften i de flesta frågor, för det

blir oftast till det bättre och så även här. Men det är ändå intressant att konstatera att de tre partierna gick runt i området under valrörelsen och värvade många röster på att vara emot projektet och sedan gjorde en helomvändning.

Det är självklart att vi, inte minst i stadsbyggnadsnämnden, får se över hur gestaltning, höjder och annat ska bli, men jag är ändå glad över att kunna konstatera att vi kommer att kunna genomföra projektet på ett bra sätt, förhoppningsvis, och att ni har ändrat er, även om det är en rejäl dubbelmoral.

Slutligen vill jag säga att det är bra för dem som lyssnar att veta att Sverigedemokraterna säger nej till vartenda projekt där det finns en motståndsgroup. Jag kan tala om att det gör det i nästan alla projekt. Jag brukar säga att det alltid finns en Tarras-Wahlberg som säger nej och organiserar sig. Sverigedemokraterna säger nej, men alla förstår att det inte skulle byggas någonting med dem i ledningen. De är lite ryggradslösa, syltryggar eller vad man nu ska kalla det. Det är svårt att fungera som politiker och få något utträttat om man är så svag att man inte kan driva projekt eller frågor, särskilt inom stadsbyggnadsområdet. Det vore bra om Sverigedemokraterna kunde nämna något förtättningsprojekt som de är för. Det vore intressant att höra.

Anförande nr 134

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag vill först poängtera att dagens beslut inte handlar om form eller gestaltning i projektet utan mer om pengarna till projektet.

Valeskog nämnde valrörelsen. Vi i Moderaterna har under hela processens gång varit kritiska till omfattningen, formen och gestaltningen och framför allt den bristande förankringen med de boende och att det inte har tagits särskild hänsyn till den omgivande miljöns karaktär. Vi kommer att försäkra oss om att förslaget i plan- och bygglovsprocessen hittar en lösning där både byggbehov och varsamhet mot närmiljön kan tillgodoses.

Och så hoppas jag att det noteras nu att jag inte gör några grimaser under mitt svar.

Anförande nr 135

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Just grimaser brukar jag inte kommentera, utan det avstår jag absolut ifrån. Jag har inte sett några heller.

Problemet är när man har olika budskap. Vi pratar om 220 lägenheter i projektet, men i valrörelsen sa ni att det inte skulle bli någonting. I svaret pratade ni om 60. Det är viss skillnad på 350–400 och 60. Men ni har som sagt brutit i princip vartenda vallöfte ni har haft, så detta är ganska stilenligt.

Anförande nr 136

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp då jag har så goda kamrater som pratar väl, men nu blev jag så himla irriterad att jag måste gå upp ändå.

Stockholm behöver fler bostäder, och vi behöver ha bostäder för alla och för alla plånböcker. Detta tror jag att de flesta är överens om, förutom Sverigedemokraterna.

Vi socialdemokrater välkomnar att det byggs fler lägenheter, och vi välkomnar också att det byggs fler villor, radhus och bostadsrätter – blandade boendeformer – för det är

vad Stockholms stad och de invånare som bor här behöver. Med andra ord: Att bygga är att ta ansvar, något som Sverigedemokraterna uppenbarligen inte vill.

Du pratar om att slå in bostadsbyggen i befintliga områden, Martin Westmont. Ja, självklart, var skulle man annars bygga? Då svarar Sverigedemokraterna att man kan bygga i industriområden. För vilka? Skulle du stå här och föreslå att man till exempel ska bygga villor i ett industriområde? Du opponerar dig emot att man ska bygga flerbostadshus på Björnmossevägen eller i Kälvesta över huvud taget, men hade du reserverat dig om det hade gällt villor eller radhus?

Det verkar vara lite rädsla för utveckling och nya grannar. Då vill jag påminna om det kända citatet: ”Främlingar är vänner du ännu inte känner.” Det kan ju vara så att de nya vännerna och de nya grannarna också vill bo i så kallade välfungerande och bra områden. Det kan också vara så, Sverigedemokraterna, att dessa välfungerande områden till och med kan bli bättre med nya grannar.

Anförande nr 137

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Du nämnde industriområdet, Elisabet Carlsson. Det handlar om att det i just Kälvesta finns ett industriområde där man skulle kunna bygga framför allt bostäder. Vi har poängterat att vi tycker att det är vettigare att först gå vidare med industriområdet i Kälvesta.

Sedan vet jag inte vad du har emot att man bygger om industriområden. Vi kan ta ett exempel: Hammarby Sjöstad var också ett industriområde en gång i tiden. I dag är det ett väldigt uppskattat bostadsområde där man har byggt stad och där de boende trivs väldigt bra.

När jag ändå står här framme kan jag tillägga något. Jan Valeskog talade om syltryggar och så vidare. Vi ska en sak klart för oss, och det är att Sverigedemokraterna är det enda parti som står fast vid det ställningstagande som man gick ut med till väljarna.

Anförande nr 138

O r d f ö r a n d e n : Innan jag ger Elisabet kontrareplik vill jag säga att vi inte apostroferar folk i våra repliker.

Anförande nr 139

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Det kan vara så att ni har en hel del väljare som bor i dessa områden och som det är viktigt att behålla, Martin Westmont, och att det därför ni nu håller tungan rätt i mun när det gäller dem. Jag ser inte att du har samma retorik när det gäller andra områden.

Jag undrar om du någon gång har varit ute i Vinsta industriområde och tittat hur det ser ut. Vi behöver ha våra industriområden och kan inte bygga om alla till bostadsområden, även om man kan bygga runt omkring. Det är vi inte emot, men det är inte detta som frågan gäller. Nu gäller det Björnmossevägen, flerbostadshus och blandade bostadsformer för blandade människor och också blandade plånböcker. Det är där ni kommer in. Det handlar ju inte om att folk ska bo, utan det handlar om att du inte vill se att vilka som helst ska kunna bo. Låt oss vara ärliga med det.

Anförande nr 140

Å s a O d i n E k m a n (S): I april tillträdde jag som vice ordförande i Familjebostäder. Jag tror att jag kommer att få ganska många tillfällen under mandatperioden att kritisera majoritetens bostadspolitik. Detta är inte ett av dessa tillfällen, utan tvärtom är det ett väldigt välkommet beslut. Mina partikamrater har på ett bra sätt argumenterat för detta.

Jag tycker ändå att majoriteten låter lite gnällig i sina inlägg. Det är liksom lite negativa tongångar inblandade i era inlägg från talarstolen. Ni garderar er, säger att projektet inte perfekt och så vidare. Jag förstår inte riktigt varför ni snackar ned det på det sätt som ni gör. Ni har ju talat er varma för blandade boendeformer under i princip varje fullmäktige sedan jag blev invald i höstas, och detta är ett beslut som går i den riktningen. Ni borde ju jubla. Sträck på er! Välj glädjen i att bidra till allmännyttan och till att ge fler människor möjlighet att bo i ett område som tydligen är väldigt omtyckt.

Jag yrkar bifall.

§ 15 Avgifter i samband med flyttning, förvaring och återvinning av fordon – beslut om ändring

Anförande nr 141

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Detta ärende gäller taxor för flyttning, förvaring och återvinning av fordon. Staden tvingas ofta bärga bort fordon som står i vägen. Om de till exempel blockerar något måste de tas bort, och då finns det en lag och en regel som säger att vi då ska bärga bort dessa fordon till självkostnadspris, det vill säga att systemet ska vara självfinansierande. Vi får inte ta ut mer än vad hela verksamheten kostar.

Även om det haltar lite grann kan detta jämföras med VA-taxan, som fungerar på det sättet att vi som stad inte får ta mer betalt än vad verksamheten kostar att driva. Nu har det skett en ny upphandling som kommer att börja gälla och där det blir högre kostnader och också en förändring i indexeringen, vilket gör att det kommer att gå åt mer pengar för varje gång man flyttar. Därför måste avgifterna justas.

Avgifterna eller pengarna går till bärgningsentreprenören och även till trafikkontorets administration. De finansierar också den uppställningsplats som vi har i Lunda, där vi staplar bilar på hög. En hel del av pengarna används också till att skrota bilar, cyklar, mc och allt vad det rör sig om som hamnar där ute.

En del av bilarna är målvaktsbilar, det vill säga andras bilar som personer som inte har inkomster eller pengar får skrivna på sig. De har en benägenhet att dra på sig en herrans massa böter, och när de har dragit på sig 5 000 kr i böter ska de enligt lagstiftningen i dag förflyttas och ställas på uppsamlingsplatsen. Att flytta dem ingår också i verksamheten.

Sedan har vi massor av målvaktsbilar som är fullständigt hopplösa och som hamnar på Lunda. Dessa bilar hämtas sällan ut, så det kostar massor av pengar för en verksamhet som vi aldrig får betalt för. Det är en massa ny lagstiftning på området i dag, bland annat en regel som säger att vi kan ansöka om pengar hos regeringen för ersättning för de bilar som aldrig hämtas ut, men de täcker inte verksamheten.

Hur som helst: Ungefär 3 000 fordon flyttas per år på detta sätt, och detta är nödvändigt för trafikens framkomlighet och för att vi inte ska ha skrotbilar stående på ett stort antal platser. Den höjning som vi nu gör är helt enkelt orsakad av de förändringar som sker med upphandlingen.

Med detta vill jag yrka bifall till framskrivet förslag.